

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

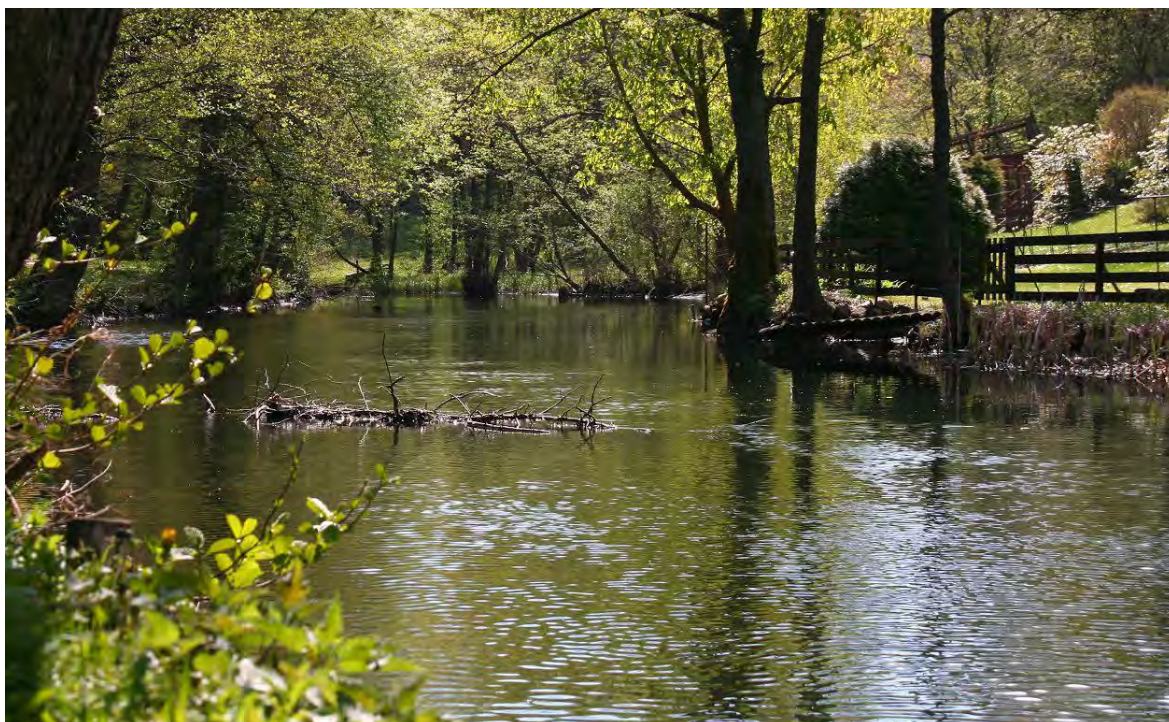
UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregoty

Nr WBS: 2.3.6.11

Źródło: Zasoby Wykonawcy Prognozy

Projekt: Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności – Etap II

Dokument: Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregoty

Metryka

Dane	Opis
Tytuł dokumentu	Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregocy
Autor dokumentu (firma/instytucja)	Multiconsult/MGGP/CDM
Nazwa Projektu	Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności – Etap II
Część zamówienia nr	II - Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy, w tym dla regionów wodnych wraz z przygotowaniem wszystkich dokumentów i przeprowadzeniem konsultacji
Umowa	Nr KZGW/DPiZW-op/POPT/2/2013
Rodzaj dokumentu	Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregocy
Poufność	NIE
WBS i nazwa produktu	2.3.6.11 Pisemne podsumowanie dotyczące sposobu uwzględnienia wyników strategicznych ocen oddziaływania na środowisko

Historia zmian

Wersja	Autor	Data	Zmiana
0.01	Multiconsult	2015-09-11	Wstępna wersja dokumentu
0.02	Multiconsult	2015-10-16	Poprawiona wersja dokumentu

Recenzje dokumentu

	Recenzent	Data
Sprawdził	Krzysztof Mierzwicki	2015-10-16
Zweryfikował	Jadwiga Ronikier	
Zatwierdził	Jarosław Wielopolski	

Odniesienia do innych dokumentów

Nazwa dokumentu	Data opracowania\akceptacji dokumentu
Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Pregocy (WBS: 2.2.4.11)	2015-07-09
Raport z konsultacji społecznych Prognozy oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregocy (WBS: 2.3.6.7)	2015-08-14
Podsumowanie opinii właściwych organów (WBS: 2.3.6.2)	2015-09-04
Projekt Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (WBS: 1.6.4.2)	2015-06-30
Projekt Planu Zarządzania Ryzykiem Powodziowym dla obszaru dorzecza Pregocy (WBS: 1.8.12.2)	2015-08-31

Spis treści

1	WPROWADZENIE.....	8
1.1	CEL I ZAKRES OPRACOWANIA PODSUMOWANIA STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PROJEKTU PZRP DLA OBSZARU DORZECZA PREGOŁY.....	8
1.2	USTALENIA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	8
1.2.1	Założenia metodyczne do Prognozy.....	9
1.2.2	Przewidywane zmiany środowiska w przypadku braku realizacji PZRP.....	10
1.2.3	Przewidywane oddziaływania i potencjalne skutki środowiskowe wynikające z realizacji PZRP.....	11
1.2.4	Proponowane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	12
1.2.5	Propozycja monitoringu wpływu realizacji PZRP na środowisko.....	12
2	UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU W ODNIESIENIU DO ROZPATRYWANYCH ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH.....	13
3	SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA W PZRP USTALEŃ ZAWARTYCH W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	15
4	SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA W PZRP OPINII WŁAŚCIWYCH ORGANÓW.....	17
5	SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA W PZRP ZGŁOSZONYCH UWAG I WNIOSKÓW.....	18
5.1	UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA.....	18
5.1.1	Przebieg procesu konsultacji i udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.....	18
5.1.2	Model rozpatrywania uwag i wniosków.....	19
5.1.3	Uwagi i wnioski wniesione do projektu Planu i Prognozy dla obszaru dorzecza Pregoty.....	19
5.2	KOREKTY PZRP WYNIKAJĄCE Z UDZIAŁU SPOŁECZEŃSTWA.....	20
6	SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA W PZRP WYNIKÓW POSTĘPOWANIA TRANSGRANICZNEGO.....	21
7	SPOSÓB UWZGLĘDNIENIA W PZRP PROPOZYCJI DOTYCZĄCYCH METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU.....	22

Spis załączników

Załącznik 1 Opinia Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

Załącznik 2 Opinia Głównego Inspektora Sanitarnego

Załącznik 3 Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w konsultacjach

Tabela 1.1. Uwagi zgłoszone do wszystkich obszarów dorzeczy (Odry, Wisły i Pregocy)

Tabela 1.2. Uwagi zgłoszone do obszaru dorzecza Pregocy

Wykaz stosowanych skrótów

Skrót	Rozwinięcie
AAD	Wskaźnik średniorocznych strat powodziowych (ang. Annual Average Damage)
aPGW	Aktualizacja Planu gospodarowania wodami
AWK	Analiza wielokryterialna
CBA	Analiza kosztów i korzyści (ang. Cost Benefit Analysis)
Dyrektywa Powodziowa	Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dn. 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim
Dyrektywa Ptasia	Dyrektywa 2009/147/WE z 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, stanowiącej wersję skonsolidowaną wcześniejszej dyrektywy EWG 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 o ochronie dziko żyjących ptaków
Dyrektywa SOOŚ	Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko
Dyrektywa Siedliskowa	Dyrektywa 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory
EEA	Europejska Agencja ds. Środowiska (European Environment Agency)
GDOŚ	Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
GIS	Główny Inspektor Sanitarny
Hot Spot	Obszar problemowy zidentyfikowany na podstawie analizy rozkładu ryzyka powodziowego oraz dostępnej wiedzy zespołu planowania zlewniowego, w stosunku do którego zidentyfikowano konieczność zastosowania jednego lub więcej działań technicznych, nietechnicznych lub kombinowanych w tym działań polegających na odtworzeniu funkcjonalności istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej.
ISOK	Informatyczny System Osłony Kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami
JCWP	Jednolita część wód powierzchniowych
JCWpd	Jednolita część wód podziemnych
KE	Komisja Europejska

Skrót	Rozwinięcie
KZGW	Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej
OChK	Obszar chronionego krajobrazu
OECD	Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. Organisation for Economic Co-operation and Development)
ONNP	Obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi
OOŚ	Ocena oddziaływania na środowisko
PK	Park krajobrazowy
PN	Park narodowy
Prawo wodne	Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz.U.2015, poz. 469)
Prognoza	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu zarządzania zarządzania ryzykiem ryzykiem powodziowym
PZRP, Plan	Plan zarządzania ryzykiem powodziowym
RDW	Dyrektywa 2000/60/WE Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 23 października 2000 r. (Ramowa Dyrektywa Wodna)
rozporządzenie OOŚ	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 z późniejszymi zmianami)
RW	Region wodny
RZGW	Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej
SOOŚ	Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
UM	Urząd Morski
ustawa o ochronie przyrody	Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.)
ustawa OOŚ	Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1235 z późniejszymi zmianami)
WORP	Wstępna ocena ryzyka powodziowego
ZP	Zlewnia planistyczna

1 Wprowadzenie

1.1 Cel i zakres opracowania podsumowania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregoly

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko bilansuje wpływ procesu na ostateczny kształt dokumentu PZRP.

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu PZRP rozpoczęła się, w myśl art. 3 ust. 1, pkt. 14 ustawy OOS, uzgodnieniem zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko. Organami uzgadniającymi w przypadku PZRP dla obszaru dorzecza Pregoly były: GDOŚ oraz GIS.

Następnie sporządzono Prognozę dla projektu Planu, przy czym należy zauważyć, że prace nad Prognozą, zwłaszcza w części poświęconej opracowaniu i ocenie rozwiązań alternatywnych rozpoczęły się jeszcze w trakcie opracowywania PZRP. Pozwoliło to na optymalne wykorzystanie sukcesywnie gromadzonych danych oraz uwzględnienie uwarunkowań środowiskowych w maksymalnym możliwym stopniu już bezpośrednio w Planie.

Po zakończeniu prac nad Prognozą uzyskano wymagane ustawą opinie oraz zapewniono możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu.

Niniejszy dokument stanowi ‘pisemne podsumowanie’, opracowane w myśl art. 55 ust. 3 ustawy OOS:

„Do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;*
- 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58;*
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski;*
- 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;*
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.”*

1.2 Ustalenia Prognozy oddziaływania na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko jest głównym dokumentem procesu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jest jednak jednym z wielu materiałów stanowiących przesłankę dla podjęcia decyzji o ostatecznym kształcie dokumentu strategicznego. Oceny wskazane w dokumencie Prognozy należy więc traktować jedynie jako przesłanki do podjęcia decyzji przez organ prowadzący postępowanie. Należy również pamiętać, że Prognoza jest wykonywana według pewnej (przyjętej przez dokonujących oceny ekspertów) metodyki, która w każdym indywidualnym przypadku ma swoje uwarunkowania. W zależności od przyjętej metodyki niektóre oddziały-

wania mogą być bardziej wyeksponowane, a inne mniej, co oczywiście może być przedmiotem dyskusji czy wątpliwości – dlatego na wyniki prognozy trzeba zawsze patrzeć przez pryzmat zastosowanej metodyki, a w szczególności założeń dotyczących ocen (w tym źródeł informacji i wag przypisywanych oddziaływaniom).

W niniejszym rozdziale przedstawiono fragmenty streszczenia Prognozy przywołując główne założenia metodyczne oraz wyniki przeprowadzonych ocen.

1.2.1 Założenia metodyczne do Prognozy

Prognoza ocenia wpływ planowanych działań na realizację strategicznych celów ochrony środowiska. Cele te zostały wskazane w innych, nadrzędnych względem PZRP krajowych dokumentach strategicznych oraz porozumieniach międzynarodowych. Autorzy Prognozy wyróżnili osiem strategicznych celów ochrony środowiska, które mają związek z działaniami PZRP. Są to następujące cele:

1. Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi,
2. Ochrona bioróżnorodności,
3. Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód,
4. Zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne,
5. Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
6. Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa walorów krajobrazowych,
7. Ochrona dziedzictwa kulturowego,
8. Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości.

Tak określone cele ochrony środowiska obejmują swoim zakresem wszystkie elementy środowiska, które zgodnie z prawem powinny podlegać strategicznej ocenie oddziaływania, czyli: ludzi, różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

Wpływ wdrażania PZRP na realizację strategicznych celów ochrony środowiska został oceniony przez ekspertów na podstawie zestawu pytań odnoszących się do określonego celu. Przed przystąpieniem do oceny wpływu poszczególnych działań PZRP na środowisko eksperci podzielili planowane działania na te, które obejmują realizację inwestycji mogących oddziaływać na środowisko oraz te, które są tylko działaniami organizacyjnymi, niepowodującymi bezpośrednich skutków w środowisku. Podział ten wynika z przepisów ochrony środowiska, które na dalszych etapach realizacji poszczególnych inwestycji wymagają przeprowadzenia procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz rozważenia potencjalnego wpływu na obszary Natura 2000.

W wyniku analiz przeprowadzonych w ramach Planu, w pierwszym okresie planistycznym tj. do 2021 roku, nie wytypowano w dorzeczu Pregoly działań związanych z realizacją inwestycji w terenie. Niemniej jednak, zaplanowane działania polegające na opracowaniu analiz i dokumentacji tworzą ramy do realizacji inwestycji w przyszłości. W kolejnych okresach planistycznych, w razie potrzeb, mogą być zaplanowane inne działania, w tym działania "inwestycyjne".

Dlatego też, eksperci opracowujący Prognozę opisali potencjalne oddziaływania, jakie poszczególne, wyodrębnione typy inwestycji przeciwpowodziowych mogą powodować w środowisku. Autorzy Prognozy przedstawili również zalecenia i wytyczne dla tych typów inwestycji, jakie powinny być uwzględnione, w przypadku ich planowania i realizacji w przyszłości.

Wyodrębnione typy inwestycji to:

1. Zbiorniki wodne wymagające urządzeń stale piętrzących wodę w rzece, obwałowań i urządzeń towarzyszących;
2. Suche zbiorniki wymagające urządzeń piętrzących wodę w rzece, ale pozwalających na zatrzymywanie wód tylko w trakcie przechodzenia fali powodziowej, obwałowań i urządzeń towarzyszących;
3. Wały przeciwpowodziowe i poldery regulujące przepływy fali powodziowej – wraz z infrastrukturą towarzyszącą, np. pompowniami umożliwiającymi odprowadzenie wód z zalanych terenów;
4. Bulwary i mury oporowe ograniczające koryto rzeki głównie na obszarach zabudowanych;
5. Regulacja rzek i potoków polegająca na zmianach układu dna i brzegów rzeki w celu ukierunkowania przepływu wód;
6. Oczyszczanie i utrzymanie koryt rzecznych polegające na usuwaniu z koryt rzecznych elementów utrudniających przepływ fali powodziowej;
7. Oczyszczanie i utrzymanie międzywała polegające na usuwaniu drzew i krzewów w obrębie wałów przeciwpowodziowych w miejscach utrudnionego przepływu wód;
8. Kanały ulgi polegające na budowie ‘zastępczego’, dodatkowego koryta w celu rozłożenia przepływu fali powodziowej głównie na obszarach zabudowanych;
9. Sieć melioracyjna budowana/modernizowana w celu regulacji przepływu wód;
10. Renaturyzacja i rewitalizacja ekosystemów wodno-błotnych w celu przywracania naturalnego charakteru cieków wodnych i całych dolin rzecznych;
11. Zalesianie, czyli wprowadzanie lasów na tereny nieleśne celem zwiększenia naturalnych systemów przyrodniczych mogących zatrzymywać i gromadzić wody opadowe na obszarze dorzecza;
12. Prace utrzymaniowe na brzegu morskim mające na celu zabezpieczenie infrastruktury nadmorskiej;
13. Wrota sztormowe/brama powodziowa odcinające dopływ fali powodziowej;
14. Infrastruktura wodna zwiększająca retencję, czyli gromadzenie wody na obszarach zurbanizowanych;
15. Infrastruktura techniczna przecinająca cieki, czyli np. mosty drogowe, kolejowe i inne, rurociągi – prace polegające na zwiększeniu przestrzeni pomiędzy podporami mostów celem umożliwienia przepływu większej objętości wody.

Przedsięwzięcia wskazane powyżej obejmują zarówno realizację nowych budowli przeciwpowodziowych, jak też remonty już istniejących.

1.2.2 Przewidywane zmiany środowiska w przypadku braku realizacji PZRP

W PZRP, na I okres planistyczny, nie przewidziano realizacji działań powodujących ingerencję w środowisku. Oczywiście jest, że nie wystąpią wówczas oddziaływania o charakterze negatywnym poszczególnych inwestycji. Jednocześnie, przy braku działań powodujących zmiany w środowisku, nie wystąpią również możliwości wzmacniania ewentualnych oddziaływań pozytywnych, jakie mogłyby wystąpić w przypadku realizacji takich działań.

Warto jednak zwrócić tutaj uwagę na inne konsekwencje braku realizacji PZRP polegające na braku kontynuacji systemowej zmiany podejścia do zarządzania ryzykiem powodziowym. Eksperci

zwracają uwagę, że byłoby to niekorzystne dla ochrony środowiska w przyszłości dalszej niż horyzont oceny obecnego Planu.

1.2.3 Przewidywane oddziaływania i potencjalne skutki środowiskowe wynikające z realizacji PZRP

Typologia oddziaływań

Pośród 71 działań, zamieszczonych w Katalogu działań w PZRP uznano, że 25 może stwarzać prawdopodobieństwo wystąpienia bezpośrednich skutków w środowisku i te poddano bardziej szczegółowym analizom w Prognozie. Analizę prowadzącą do wskazania tych działań przedstawiono w Załączniku B.3 do Prognozy.

Aby przeprowadzić ocenę oddziaływania na środowisko wyodrębniono typy przedsięwzięć, dla realizacji których Plan wyznacza ramy. Dla typów przedsięwzięć określono zestaw charakterystycznych oddziaływań, jakie potencjalnie mogą powodować w środowisku w czasie ich budowy oraz w czasie eksploatacji bądź prowadzenia prac określonego rodzaju. Określono również adekwatne, możliwe do zastosowania metody ograniczania oddziaływań negatywnych i/lub wzmacniania pozytywnych w czasie projektowania, realizacji i eksploatacji każdego typu przedsięwzięcia.

Szczególną uwagę poświęcono okresowi projektowania poszczególnych przedsięwzięć z tego powodu, że wielu poważnych oddziaływań na środowisko można uniknąć poprzez zmianę sposobu realizacji samego przedsięwzięcia. Jest to najtańsze i najbardziej efektywne rozwiązanie chroniące środowisko. Proponuje się więc przed podjęciem ostatecznej decyzji o kształcie planowanego przedsięwzięcia przeprowadzenie analizy alternatywnych sposobów realizacji założonego celu. Wobec typów przedsięwzięć przewidywanych w ramach PZRP wskazano w Prognozie możliwe do przeprowadzenia analizy wariantowe.

Większość z określonych typów przedsięwzięć, bezpośrednio przed ich realizacją, będzie wymagała uzyskania różnego rodzaju decyzji administracyjnych zezwalających na podjęcie robót. Przed wydaniem tych decyzji będzie prowadzone indywidualne badanie oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko lub obszary sieci Natura 2000. Wynikowe informacje odnoszące się do charakterystyki typów przedsięwzięć przedstawiono w Załączniku B.4. do Prognozy.

Następnie, w zakresie tematycznym każdego strategicznego celu ochrony środowiska określono, czy i jakiego rodzaju oddziaływania mogą wystąpić po wdrożeniu Planu.

Trudności napotkane podczas wykonywania analiz

Stopień szczegółowości i wiarygodności informacji dotyczących poddawanych ocenie działań, a szczególnie inwestycji, objętych Planem jest bardzo różny: od ogólnych koncepcji, dla których nie określono dokładnej lokalizacji ani elementów charakterystyki pozwalających na jakiegokolwiek szacunki ilościowe – do inwestycji w trakcie realizacji, dla których wykonana jest szczegółowa dokumentacja techniczna, a w niektórych przypadkach posiadających decyzje o środowiskowych uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia.

Podsumowanie wyników analizy oddziaływań w odniesieniu do celów ochrony środowiska

Wyniki przeprowadzonych analiz eksperckich pozwalają na stwierdzenie, że w wyniku wdrożenia PZRP w latach 2016 – 2021 w dorzeczu Pregoly nie wystąpią oddziaływania i skutki środowisko-

we w odniesieniu do poszczególnych strategicznych celów ochrony środowiska. Nie wystąpią więc również oddziaływania transgraniczne, ani oddziaływania o charakterze skumulowanym.

W I okresie planistycznym w Planie dla obszaru dorzecza Pregoly nie przewidziano do realizacji działań o charakterze technicznym (inwestycyjnym bądź odtworzeniowym), lecz wyłącznie działania nietechniczne polegające na opracowaniu analiz, bądź koncepcji. Planowane działania nietechniczne nie wpływają co prawda bezpośrednio na zmniejszenie ryzyka wystąpienia powodzi, ale przyczyniają się do ograniczenia wrażliwości obszarów zagrożonych powodzią, jak i wzmocnienia zdolności radzenia sobie ze skutkami powodzi przez społeczności zamieszkujące tereny zagrożone. Z uwagi na brak możliwości oceny planowanych działań nietechnicznych w aspekcie wywieranych przez nie bezpośrednich skutków środowiskowych w okresie pierwszego cyklu planistycznego, nie stanowiły one przedmiotu pogłębionych analiz ocennych.

1.2.4 Proponowane rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

W I okresie planistycznym nie zaplanowano do realizacji żadnych działań inwestycyjnych. Nie ma więc potrzeby proponowania żadnych środków zapobiegających, czy minimalizujących potencjalne negatywne oddziaływania. Nie mniej jednak w Prognozie zebrano dane na temat możliwych do zastosowania środków minimalizujących oraz łagodzących skutki realizacji poszczególnych typów przedsięwzięć w przypadku, gdy analizy przewidziane w I cyklu planistycznym, wskażą na potrzebę wykonania takich przedsięwzięć. Zalecenia te dotyczą więc kolejnych okresów planistycznych i następnych edycji Planu, po 2021 roku. Podkreślono w tym ranżę okresu projektowania poszczególnych przedsięwzięć z tego powodu, że wielu poważnych oddziaływań na środowisko można uniknąć poprzez zmianę sposobu realizacji przedsięwzięcia.

1.2.5 Propozycja monitoringu wpływu realizacji PZRP na środowisko

Z uwagi na to, że w pierwszym okresie planistycznym na obszarze dorzecza Pregoly nie zaplanowano realizacji działań technicznych, w Prognozie nie zaproponowano żadnych wskaźników do prowadzenia monitoringu wpływu realizacji PZRP na środowisko.

2 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

PZRP zostały sporządzone zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. Przy tworzeniu Planu zastosowano proces tzw. otwartego planowania. W tym celu powołane zostały komitety sterujące i grupy planistyczne poszczególnych obszarów dorzeczy i regionów wodnych. Natomiast dla obszarów zlewni powołano zespoły planistyczne zlewni. Wybór i analiza poszczególnych działań oraz identyfikacja możliwych rozwiązań alternatywnych prowadzona była od początku procesu opracowania PZRP w ramach prac ww. komitetów, grup i zespołów.

W procesie wypracowania wariantów planistycznych, w pierwszej kolejności rozważano zalecane przez Dyrektywę Powodziową działania o charakterze nietechnicznym, oceniając ich znaczenie i zasięg oddziaływania z punktu widzenia celów i założonego poziomu zabezpieczenia przed powodzią. Gdzie to możliwe działania nietechniczne zalecono w PZRP do realizacji jako działania inwestycyjne (np. odtworzenie retencji naturalnej poprzez odsunięcie bądź likwidację wałów przeciwpowodziowych), analizowano również możliwość zastosowania wariantu przesiedleniowego zamiast wdrożenia działań technicznych.

Dodatkowo do realizacji wskazano działania nietechniczne wspomagające, które odnoszą się do całego obszaru PZRP i są składową każdego wariantu.

W ramach prac nad PZRP opracowano bardzo szczegółową metodykę wariantowania na potrzeby analizy wielokryterialnej (AWK¹) uwzględniającą:

- analizę obszarów problemowych (Hot Spot),
- wybór działań zmierzających do redukcji ryzyka w hot spotach z podziałem na hot spoty punktowe i obszarowe,
- powiązania hydrauliczne pomiędzy modelowanymi zadaniami technicznymi i nietechnicznymi.

Analizę wielokryterialną przeprowadzono osobno dla poszczególnych obszarów problemowych (Hot Spot) z wykorzystaniem wyników oceny punktowej kryteriów środowiskowych, społecznych, przeciwpowodziowych i ekonomicznych. Na etapie oceny wielokryterialnej rozważano możliwe do zastosowania metody ochrony przeciwpowodziowej i przypisane im działania, które zgrupowano w ramach wariantów planistycznych. Poszczególne warianty planistyczne, wypracowane podczas prac grup i zespołów planistycznych, poddano analizie AWK po modelowaniu hydraulicznym (lub uproszczonej ocenie efektywności hydraulicznej w oparciu o analizę ekspercką). Wyniki analizy AWK wskazały jaki zestaw działań jest optymalny dla osiągnięcia celów ochrony przeciwpowodziowej w danym obszarze problemowym. Analizy AWK integrują kryteria związane z nadrzędnym interesem społecznym i korzyściami społecznymi (kryteria powodziowe i społeczne) oraz kryteria ekonomiczne i środowiskowe. Analizy uwzględniają powiązania hydrauliczne pomiędzy

¹ Analiza AWK wykonana została w celu dokonania wyboru najbardziej zasadnego rozwiązania, z uwzględnieniem zlewniowego podejścia do zarządzania ryzykiem powodziowym. Analizy te uwzględniają powiązania hydrauliczne pomiędzy obszarami problemowymi, a co za tym idzie możliwość rozwiązania problemu na wyższym poziomie planistycznym.

poszczególnymi działaniami oraz obszarami problemowymi, a co za tym idzie możliwość rozwiązania problemów na wyższym poziomie planistycznym.

Reasumując przedstawione powyżej podejście pozwoliło na dokonanie wyboru najbardziej zasadnego rozwiązania z uwzględnieniem zlewniowego podejścia do zarządzania ryzykiem powodziowym. W ten sposób ocenie poddane zostały poszczególne rozwiązania problemu w danym obszarze problemowym/obszarach problemowych, a nie sumy działań. Tym samym należy podkreślić, że przyjęty Plan stanowi optymalne ramy dla podejmowanych w I okresie planistycznym działań związanych z obniżaniem ryzyka powodziowego.

3 Sposób uwzględnienia w PZRP ustaleń zawartych w Prognozie oddziaływania na środowisko

Specyfika planowania w gospodarce wodnej powoduje, że podział na proces tworzenia dokumentu strategicznego i jego ocena są ze sobą ściśle związane. Wymóg konsultacji na etapie tworzenia PZRP zapisany w Ramowej Dyrektywie Wodnej i w Dyrektywie Powodziowej, a w ślad za nimi w ustawie Prawo wodne oraz konieczność uwzględnienia kryteriów środowiskowych przy wyborze wariantów planistycznych powoduje, że proces oceny strategicznej zbliża się do wzorca oceny strategicznej sugerowanego przez Organizację Współpracy OECD² stanowiącego podstawę do kształtowania prawodawstwa w tym zakresie - zarówno na poziomie międzynarodowym jak też prawa wspólnotowego. Proces oceny strategicznej rozpoczyna się na wczesnym etapie formułowania dokumentu, gdy wszystkie opcje alternatywne są jeszcze otwarte i ma charakter iteracyjny; w poszczególnych krokach kolejno ocenia się cele, priorytety, kierunki działań i przewidywane działania, a oceniona koncepcja po ocenie w ramach kolejnego kroku wraca do dalszych prac planistycznych.

W przypadku planów z zakresu gospodarki wodnej takie podejście do procesu oceny strategicznej jest niejako wymuszone przez równoczesne zastosowanie postanowień RDW i Dyrektywy SOOŚ.

W przypadku PZRP cele główne są określone przez zapisy Dyrektywy Powodziowej (i ustawę Prawo wodne) natomiast cele szczegółowe (formułowane na poziomie zlewni planistycznych) pozwalają na sformułowanie rozwiązań opcjonalnych spełniających (całkowicie lub częściowo) te cele szczegółowe. W ten sposób formułowane są racjonalne rozwiązania alternatywne, które podlegają ocenie wielokryterialnej, przy czym oddziaływanie na środowisko (tzw. udatność środowiskowa) jest jednym z kryteriów. Próba określenia (wygenerowania) innych opcji alternatywnych na etapie oceny nie ma więc sensu gdyż:

- oba te procesy - planowania i oceny - przenikają się i powinny być czasowo równoległe i nie ma potrzeby wyróżniania odrębnego etapu oceny w oderwaniu od procesu kształtowania dokumentu strategicznego;
- racjonalny wariant alternatywny to taki, który spełnia cele będąc elementem powiązań i uwarunkowań właściwych dla gospodarki wodnej - a więc wpływając na sytuację powodziową w dół rzeki, kształtując falę powodziową w połączeniu z wieloma innymi działaniami i wpływając na kształtowanie się ryzyka powodziowego jako element złożonego systemu hydraulicznego i hydrotechnicznego.

Analiza wielokryterialna wariantów planistycznych z uwzględnieniem wpływu na środowisko zasadniczo spełnia wymagania stawiane ocenie strategicznej w odniesieniu do rozpatrzenia i oceny racjonalnych wariantów alternatywnych (jeżeli istnieją) - w Prognozie można więc jedynie uszcze-

² Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (ang. Organization for Economic Co-operation and Development, OECD) - organizacja międzynarodowa o profilu ekonomicznym skupiająca 34 wysoko rozwinięte i demokratyczne państwa. Utworzona na mocy Konwencji o Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju podpisanej przez 20 państw 14 grudnia 1960.

głównie ocenę i potwierdzić wybór rozwiązania alternatywnego. Równoczesność i przenikanie się procesów planowania oraz oceny ograniczają ryzyko, że ocena lub wybór wariantu będą się różnić.

W ramach prac nad Planem dla obszaru dorzecza Pregocy, w celu wybrania ostatecznego zestawu działań do realizacji w I okresie planistycznym, dokonana została analiza dwóch wariantów planistycznych, nietechnicznego oraz wariantu alternatywnego (wariant polegający na wdrożeniu działań technicznych odtworzeniowych). Analiza porównawcza obu wariantów obejmowała między innymi aspekty środowiskowe. W wyniku analizy zdecydowano, że wariant polegający na podjęciu działań nietechnicznych w I cyklu planistycznym jest „korzystny” środowiskowo, gdyż działania te nie mają bezpośredniego wpływu na środowisko i to ten wariant został ostatecznie wybrany do realizacji w Planie. Wariant alternatywny, biorąc pod uwagę skalę zaproponowanych inwestycji oraz ich zakres, oceniono jako „umiarkowanie” korzystny środowiskowo, a ponadto uznano, że działania w ramach tego wariantu nie poprawią w znaczny sposób bezpieczeństwa powodziowego na analizowanym terenie.

Biorąc pod uwagę powyższe, PZRP nie podlegało korekcie wskutek wniosków zawartych w Prognozie.

4 Sposób uwzględnia w PZRP opinii właściwych organów

Zgodnie z art. 54 ust. 1 ustawy OOS, projekt PZRP dla obszaru dorzecza Pregoly wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko został poddany opiniowaniu przez organy wskazane z art. 57 i 58 tejże ustawy.

Organami właściwymi do złożenia opinii były: Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska oraz Główny Inspektor Sanitarny.

Wnioski o wydanie opinii wystosowano do ww. organów pismami w dniu 09 lipca 2015 r.

Otrzymano następujące opinie:

1. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie:

Pismo Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 20.08.2015r.
znak: DOOŚsoos.410.16.2015.JP/EP

2. Główny Inspektor Sanitarny w Warszawie:

Pismo Głównego Inspektora Sanitarnego w Warszawie z dnia 10.08.2015r. znak: GIS-HŚ-NS-4311-12/EN/15

W procesie opiniowania projektu PZRP wraz z Prognozą:

1. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska (do dokumentów dla obszaru dorzecza Pregoly) nie wniósł uwag.
2. Główny Inspektor Sanitarny nie wniósł uwag.

Opinie ww. organów przedstawiono odpowiednio w Załączniku 1 i 2 do niniejszego Podsumowania.

5 Sposób uwzględnienia w PZRP zgłoszonych uwag i wniosków

5.1 Udział społeczeństwa

5.1.1 Przebieg procesu konsultacji i udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko

Udział społeczeństwa w procesie strategicznej oceny oddziaływania zapewniony został zgodnie z postanowieniami art. 54 ust. 2 ustawy OOŚ.

Konsultacje społeczne składały się z dwóch etapów:

- Etapu I informacyjno- edukacyjnego oraz
- Etapu II obejmującego udział społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania w rozumieniu ustawy OOŚ.

Etap informacyjno-edukacyjny realizowany był od momentu ogłoszenia o przystąpieniu do opracowania prognozy, czyli w okresie od 1 kwietnia do 31 lipca 2015 roku. Społeczeństwo było wówczas informowane o roli, jaką w procesie planistycznym i decyzyjnym pełni strategiczna ocena oddziaływania na środowisko i jej główny dokument, czyli prognoza. Przekazywane były również informacje o metodyce, jaką przyjęto dla oceny wpływu wdrożenia PZRP na środowisko.

Informacje były rozpowszechniane poprzez stronę internetową www.powodz.gov.pl. Zorganizowano także siedem spotkań konsultacyjnych w siedzibach poszczególnych RZGW³ oraz cztery konferencje ogólnopolskie⁴.

Etap II – udział społeczeństwa został zapewniony poprzez udostępnienie w okresie od 10 do 31 lipca 2015 roku projektów PZRP dla obszaru dorzecza Wisły, Odry i Pregoly wraz z prognozami oddziaływania na środowisko. Dokumentacja była dostępna zarówno w wersji elektronicznej poprzez stronę internetową, jak i w wersji papierowej w siedzibie KZGW i wszystkich siedzibach RZGW (Warszawa, Gdańsk, Kraków, Gliwice, Wrocław, Poznań, Szczecin). Uwagi i wnioski można było wnieść za pośrednictwem ankiety on-line umieszczonej na stronie internetowej www.powodz.gov.pl, pisemnie i do protokołu w siedzibach jak wyżej, gdzie udostępniono dokumenty w wersji papierowej, za pośrednictwem poczty tradycyjnej na adres siedziby KZGW oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres Wydzial.OP@kzgw.gov.pl.

³ Gdańsk -25.05.2015, Warszawa - 27.05.2015, Kraków 29.05.2015, Gliwice – 01.06.2015, Wrocław – 02.06.2015, Poznań- 11.06.2015, Szczecin – 15.05.2015.

⁴ Konferencje:

Wrocław – 06.07.2015 - obszar dorzecza Odry: region wodny Górnej Odry oraz region wodny Środkowej Odry,

Kraków – 07.07.2015 - obszar dorzecza Wisły; region wodny Górnej Wisły oraz region wodny Małej Wisły,

Warszawa – 14.07.2015 - obszar dorzecza Wisły i obszar dorzecza Pregoly; region wodny Dolnej Wisły oraz region wodny Środkowej Wisły oraz region wodny Łyny i Węgorapy,

Szczecin – 17.07.2015 - obszar dorzecza Odry; region wodny Dolnej Odry oraz region wodny Warty

Projekty PZRP dla poszczególnych dorzeczy, udostępnione w trakcie etapu II były kolejną wersją tych Planów, po korektach wynikających z konsultacji społecznych, które poprzedzały udział społeczeństwa w ramach procedury SOOŚ⁵.

5.1.2 Model rozpatrywania uwag i wniosków

Zgodnie z postanowieniami art. 39 ust. 1 ustawy OOŚ społeczeństwo zostało powiadomione o rozpoczęciu prac nad Prognozą (zawiadomienie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej z dnia 1 kwietnia 2015 r.) oraz o rozpoczęciu konsultacji społecznych (zawiadomienie Prezesa Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej z dnia 25 czerwca 2015 r.). W obu przypadkach informacja przekazana była poprzez zamieszczenie ww. zawiadomień:

- w gazecie o zasięgu ogólnopolskim - Gazeta Wyborcza,
- przez stronę internetową projektu - www.powodz.gov.pl/pl/aktualnosci,
- przez stronę internetową KZGW (zakładka: aktualności),
- przez strony internetowe poszczególnych RZGW (zakładka: aktualności),
- przez stronę internetową www.ngo.pl.

Każdy zainteresowany mógł złożyć swoje wnioski lub uwagi, zarówno do projektów Planów, jak i towarzyszącym im prognoz. Każda zgłoszona uwaga i każdy wniosek został zarejestrowany i przekazany ekspertom odpowiedzialnym za przygotowanie dokumentu PZRP i Prognozy.

Szczegółowy opis przebiegu konsultacji społecznych przedstawia dokument pt. Raport z konsultacji, opracowany osobno dla każdego obszaru dorzecza, który będzie udostępniony na stronie www.powodz.gov.pl. Wyjaśnienia merytoryczne treści PZRP i Prognozy w odniesieniu do zgłoszonych uwag i wniosków zamieszczono również w Załączniku 3 do niniejszego dokumentu.

5.1.3 Uwagi i wnioski wniesione do projektu Planu i Prognozy dla obszaru dorzecza Pregoly

Podczas konsultacji dokumentów dotyczących obszaru dorzecza Pregoly w trakcie etapu I i II wniesiono łącznie 14 uwag i wniosków, w tym 4 do dokumentu PZRP poświęconemu obszarowi dorzecza Pregoly i 11 do Prognozy⁶. Jedna uwaga nie miała charakteru merytorycznego (uwaga edycyjna).

⁵ Przed udziałem społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko, zapewniono konsultacje społeczne PZRP w myśl art. 88h ustawy Prawo wodne. Konsultacje te trwały sześć miesięcy w okresie od 22 grudnia 2014 roku do 22 czerwca 2015 roku.

⁶ Niektóre uwagi i wnioski dotyczyły zarówno projektu Planu, jak i Prognozy.

5.2 Korekty PZRP wynikające z udziału społeczeństwa

Proces anagazowania społeczeństwa w ramach opracowania PZRP był wieloetapowy i długotrwały, dzięki czemu ostatecznie w ramach udziału społeczeństwa w trakcie procedury SOOŚ ilość uwag zgłoszonych do projektu Planu dla obszaru dorzecza Pregocy była znacznie ograniczona i kształtowała się na poziomie 4.

Wszystkie uwagi i wnioski wniesione podczas udziału społeczeństwa w procesie SOOŚ zostały wyjaśnione, szczegółowe odniesienia zawarto w Załączniku 3 do niniejszego Podsumowania. Nie wymagały one dokonania zmian treści dokumentu PZRP.

Uwagi i wnioski zgłoszone do Prognozy zostały przeanalizowane pod kątem tego, czy uwzględnienie postulowanej treści wpłynęłoby na jej wnioski końcowe. Tylko w takiej sytuacji konieczna byłaby korekta Prognozy oraz – potencjalnie – idące w ślad za nią ewentualne zmiany PZRP, które skutkowałyby powtórzeniem procedury. W wyniku przeprowadzonych analiz stwierdzono, że korekta Prognozy po uwzględnieniu postulatów płynących z udziału społeczeństwa nie jest konieczna. Za wystarczające uznano wyjaśnienia, które szczegółowo odnoszą się do wszystkich uwag i wniosków zgłoszonych w ramach udziału społeczeństwa. Zamieszczono je w Załączniku 3 do niniejszego Podsumowania.

6 Sposób uwzględnienia w PZRP wyników postępowania transgranicznego

Projekty planów i programów (oraz wszelkie ich modyfikacje), które potencjalnie mogą wywierać znaczący wpływ na środowisko, w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko podlegają ocenie pod kątem ryzyka wystąpienia znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W projekcie PZRP dla obszaru dorzecza Pregoly, w pierwszym okresie planistycznym, nie zaplanowano do realizacji żadnych działań inwestycyjnych, a jedynie wykonanie analiz i koncepcji. W związku z tym stwierdzono, że nie wystąpią oddziaływania o charakterze transgranicznym.

Biorąc pod uwagę powyższe, nie przeprowadzono postępowania transgranicznego przewidzianego w dziale VI ustawy OOS.

W konsekwencji, na poziomie strategicznym nie zostały stwierdzone uwarunkowania transgranicznego oddziaływania na środowisko, które trzeba byłoby uwzględnić w dokumencie PZRP.

Niezależnie należy zaznaczyć, że jeśli analizy przewidziane w I cyklu planistycznym, wskażą na potrzebę wykonania przedsięwzięć, dla których konieczne będzie uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, niezbędne będzie wówczas (w ramach procedury uzyskiwania tej decyzji) rozpatrzenie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko, uwzględniając informacje dostępne na tym etapie.

7 Sposób uwzględnienia w PZRP propozycji dotyczących metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Organy opracowujące plany zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszarów dorzeczy i regionów wodnych są zobowiązane prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami zaproponowanymi w prognozie oddziaływania na środowisko oraz ustalonymi w podsumowaniu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (art. 55. ust 5 ustawy OOS).

Monitoring środowiskowych skutków wdrożenia PZRP służy śledzeniu zmian w środowisku zachodzących zarówno w trakcie, jak i po zrealizowaniu poszczególnych działań, aby w następnym okresie planowania można było efektywnie korzystać z danych, które odnoszą się wprost do specyfiki Planu.

Metody i wskaźniki służące do monitorowania skutków środowiskowych realizacji PZRP powinny być charakterystyczne dla zadań realizowanych w ramach Planu i wystarczająco wrażliwe, by odzwierciedlały zmiany w środowisku powodowane realizacją Planu oraz w miarę możliwości dostępne, bez ponoszenia dodatkowych kosztów lub zbyt dużych nakładów organizacyjnych. Z tego też powodu zasady monitoringu wpływu realizacji Planu zaproponowane w Prognozie zostały włączone w metody i sposoby prowadzenia monitoringu wdrażania PZRP.

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi” będzie monitorowany poprzez następujące wskaźniki:

- Wdrożenie do porządku prawnego wytycznych dotyczących zagospodarowania przestrzennego na obszarach zagrożenia powodziowego,
- Wdrożenie nowych uregulowań prawnych dotyczących warunków technicznych jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane zrealizowane na obszarach zagrożonych powodzią,
- Wdrożenie nowych uregulowań prawnych reformujących organizację jednostek odpowiedzialnych za gospodarkę wodną, w tym za bezpieczeństwo powodziowe,
- Liczba przeszkolonych obywateli,
- Liczba przygotowanych w okresie sprawozdawczym operacyjnych planów przeciwpowodziowych (w tym planów ewakuacji ludności i inwentarza),
- Wdrożenie systemu informatycznego zgłaszania i szacowania strat powodziowych.

W związku z tym, że na obszarze dorzecza Pregoly nie będą realizowane w pierwszym cyklu planistycznym żadne przedsięwzięcia, które mogą mieć wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona bioróżnorodności”, nie ma potrzeby prowadzenia monitoringu w tym zakresie. Do opracowania PZRP w kolejnym cyklu planistycznym należy wykorzystać dane gromadzone przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, który w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska⁷ realizuje zadania w zakresie monitoringu przyrody. Wśród wybranych do monitorowania

⁷ Zgodnie z „Programem Państwowego Monitoringu Środowiska na lata 2013 – 2015”

siedlisk przyrodniczych i gatunków znajdują się gatunki i siedliska szczególnie uzależnione od wody występujące na obszarach wodno-błotnych, czyli tych w obrębie których realizowane są działania techniczne i nietechniczne PZRP.

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Wspieranie celów środowiskowych dla jednolitych części wód” jest monitorowany w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzonego przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Podsystem monitoringu jakości wód powierzchniowych – wody śródlądowe, wody przejściowe i przybrzeżne obejmuje realizację następujących zadań:

- badania i ocena stanu rzek, w tym zbiorników zaporowych,
- badania i ocena stanu jezior,
- badania i ocena jakości osadów dennych w rzekach i jeziorach,
- badania i ocena stanu wód przejściowych i przybrzeżnych,
- badania elementów hydromorfologicznych dla potrzeb oceny stanu ekologicznego wód powierzchniowych,
- wdrażanie wymagań znowelizowanej dyrektywy 2008/105/WE w sprawie środowiskowych norm jakości w dziedzinie polityki wodnej.

Wyniki tego monitoringu powinny zostać uwzględnione w kolejnym cyklu planistycznym.

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Zmniejszenie wrażliwości na zmiany klimatyczne i inne przyszłe wyzwania” (w zakresie zarządzania ryzykiem powodziowym) będzie monitorowany poprzez gromadzenie danych o występowaniu i skutkach powodzi błyskawicznych. Zaleca się, aby dane te gromadzone były w ramach wdrażanego systemu zgłaszania i szacowania strat powodziowych (wywołanych powodzią błyskawicznymi).

Dodatkowo, celem lepszego zrozumienia mechanizmów powodzi błyskawicznych i zarządzania związanymi z nimi zagrożeniami, należy, w ramach opracowywania aktualizacji wstępnej oceny ryzyka powodziowego zgromadzić dane dotyczące powodzi błyskawicznych (m.in. w formie przeprowadzenia ankiet wśród Jednostek Samorządu Terytorialnego, wskazując jednocześnie kryteria zgodnie z którymi zdarzenie powodziowe będzie klasyfikowane jako powódź błyskawiczna) oraz rozpoznać zmiany i trendy w pokryciu terenu dla całej zlewni. Może to być wykonane w oparciu o fotointerpretację wysokorozdzielczych zdjęć satelitarnych lub o prezentowane przez EEA gotowe dane CORINE LAND COVER (obecnie dostępne dla roku 2006 i 2012). Analiza taka pomoże ustalić ewentualne powiązania między zmianami pokrycia terenu (np. wzrost powierzchni lasów w zlewni), a występowaniem, bądź brakiem występowania powodzi błyskawicznych.

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb” nie musi być monitorowany na obszarze dorzecza Pregoly z uwagi na brak działań, które mogą powodować jakiegokolwiek zmiany w tym zakresie.

Możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa warunków krajobrazowych” jest wspierana poprzez konieczność określenia specjalnych warunków zagospodarowania przestrzennego oraz objęcia obszarów szczególnie zagrożenia powodziowego miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Kwestia ta jest ujęta w monitoringu PZRP w postaci następujących wskaźników produktu:

- Wdrożenie do porządku prawnego wytycznych dotyczących zagospodarowania przestrzennego na obszarach zagrożenia powodziowego,
- Udział procentowy obszarów szczególnego zagrożenia powodziowego objętych miejscowymi planami przestrzennego zagospodarowania,

Wpływ na możliwość osiągnięcia celu ochrony środowiska „Ochrona dziedzictwa kulturowego” oraz „Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości” nie musi być monitorowany na obszarze dorzecza Pregoly z uwagi na brak działań, które mogą powodować jakiegokolwiek zmiany w tym zakresie.

Oprócz prowadzenia monitoringu na podstawie przytoczonych powyżej wskaźników, w trakcie gromadzenia informacji o przedsięwzięciach przygotowanych w ramach PZRP, należy wymagać od każdego inwestora przekazania następujących danych dotyczących oceny oddziaływania na środowisko:

1. Czy dla przedsięwzięcia została wydana decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach albo czy dla przedsięwzięcia zostało przeprowadzone postępowanie w oparciu o art. 96 ustawy OOS?
2. Czy dla przedsięwzięcia dokonano zgłoszenia w oparciu o art. 118 ustawy o ochronie przyrody?
3. Czy dla przedsięwzięcia zostało wydane zezwolenie na usunięcie drzew lub krzewów w oparciu o art. 83 ustawy o ochronie przyrody?
4. Czy w związku z realizacją przedsięwzięcia zostały wydane decyzje derogacyjne w oparciu o art. 56 ustawy o ochronie przyrody?
5. Powierzchnia siedlisk przyrodniczych bezpośrednio zajętych na potrzeby realizacji przedsięwzięcia;
6. Liczba obszarów Natura 2000, dla których uzyskano derogacje na podstawie art. 34 ustawy o ochronie przyrody;
7. Powierzchnia obszarów chronionych na podstawie ustawy o ochronie przyrody bezpośrednio zajętych na potrzeby realizacji przedsięwzięcia;
8. Liczba JCW, w obrębie których realizowane będzie przedsięwzięcie;
9. Liczba JCW, dla których uzyskano derogacje na podstawie art. 38j ustawy Prawo wodne;
10. Czy w związku z realizacją przedsięwzięcia zostały określone specjalne wymagania dotyczące ochrony krajobrazu?
11. Liczba zabytków zagrożonych wskutek realizacji przedsięwzięcia;
12. Liczba osób, które musiały/lub będą musiały zmienić miejsce zamieszkania wskutek realizacji przedsięwzięcia.

Wskaźniki dla monitorowania oraz zestaw danych, które powinny być gromadzone podczas wdrażania PZRP zostały dobrane tak, aby możliwe było stworzenie efektywnego systemu kontroli i nadzoru na etapie przygotowywania i realizacji poszczególnych działań celem udoskonalenia przygotowania kolejnego cyklu planistycznego.

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KZGW
Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregocy

Załącznik 1. **Opinia GDOŚ**

Projekt: Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności – Etap II

*Dokument: Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregoly,
Załącznik 1 Opinia GDOŚ*

**GENERALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA**

Warszawa, dnia 20 sierpnia 2015 r.

DOOŚsoos.410.16.2015.JP/EP

Pan

Witold Sumisławski

Prezes

Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej

Szanowny Panie Prezesie:

W związku z przekazaniem do zaopiniowania w trybie art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm., dalej: *ustawa o oś*) projektów *Planów zarządzania ryzykiem powodziowym* dla obszarów dorzeczy Wisły, Odry i Pregoly (dalej: PZRP) wraz z prognozami oddziaływania na środowisko (dalej: prognoza), przedstawiam następujące stanowisko.

Przedłożone projekty PZRP to pierwsza edycja dokumentów, których celem jest stworzenie systemu skutecznego zarządzania ryzykiem powodziowym w Polsce. Ramy dla ich opracowania stanowią: Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. Ramowa Dyrektywa Wodna) oraz dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (tzw. Dyrektywa Powodziowa). Plany obejmują lata 2016-2021. W dokumentach scharakteryzowano obszary dorzeczy pod kątem geograficznym, przedstawiono zasady procesu planowania, podsumowanie wstępnej oceny ryzyka powodziowego na danym obszarze, analizę obecnego systemu zarządzania ryzykiem powodziowym, zdefiniowano kwestie i obszary problemowe, określono cele zarządzania ryzykiem powodziowym oraz instrumenty wspierające realizację działań oraz dokonano wyboru wariantu planistycznego do realizacji. W dokumentach opisano również sposób koordynacji z RDW i innymi dyrektywami

środowiskowymi oraz wpływ zmian klimatu na ryzyko powodziowe. Projektowane *Plany zarządzania ryzykiem powodziowym* są powiązane w istotny sposób z opracowywanymi obecnie aktualizacjami *Planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy*. Aby uniknąć w przyszłości wątpliwości, w tym zwłaszcza dotyczących uzasadnienia spełnienia przesłanek art. 4 ust. 7 Ramowej Dyrektywy Wodnej dla przedsięwzięć ujętych w obu tych grupach dokumentów, należy zapewnić spójność tych opracowań.

W związku z podobnym schematem przygotowania i prezentowania informacji, ocen oraz wniosków zarówno prognoz, jak również projektów PZRP, niniejsza opinia w części ogólnej obejmuje wszystkie ww. opracowania. Uwagi szczegółowe dotyczą PZRP dla obszarów dorzecza Odry i Wisły. W przypadku dorzecza Pregoly, wobec braku – w objętym dokumentem okresie programowania – zadań, mogących znacząco oddziaływać na środowisko, i – w związku z powyższym – ogólnym, przede wszystkim diagnostycznym charakterem dokumentacji – brak uwag.

Uwagi ogólne do prognoz dla dorzeczy Wisły i Odry:

Jednym z zasadniczych założeń metodycznych, przyjętych podczas opracowywania dokumentacji, jest przeprowadzenie wariantowania możliwych scenariuszy rozwiązań w ramach danego projektu PZRP. Przy wyborze danego wariantu brano pod uwagę, między innymi, aspekt oddziaływania na środowisko. Przedstawiono także odpowiednią metodykę postępowania. Jest to jednak wariantowanie wielokryterialne, zaś załączone do PZRP karty obszarów problemowych zawierają jedynie ostateczne wyniki oceny udatności (akceptowalności) środowiskowej danego wariantu. Nie jest to wystarczające do oceny, czy aspekty środowiskowe w poszczególnych przypadkach zostały wzięte pod uwagę w odpowiednim stopniu. Zalecane byłoby zatem szersze przedstawienie argumentów środowiskowych, które wpłynęły na wybór danego wariantu. Zwłaszcza pogłębienie i uszczegółowienie opisu ww. argumentacji w przypadku wariantów, zawierających przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Obecnie w dokumentacji brak informacji, jakie konkretnie argumenty przeważały o danej ocenie, czy dlaczego wybrano wariant gorszy pod względem środowiskowym.

Ocenę oddziaływania przeprowadzono generalnie na poziomie typów przedsięwzięć. Jest to uzasadnione w przypadku przedsięwzięć we wczesnej fazie planowania, o nieznanym jeszcze bliżej parametrach technicznych czy lokalizacyjnych. W PZRP znajdują się jednak także przedsięwzięcia dobrze zdefiniowane, dla których zgodnie z zasadą adekwatności poziomu szczegółowości oceny do szczegółowości ocenianego dokumentu, należałoby dokonać bardziej szczegółowych analiz. Ponadto w prognozach dla dorzeczy Odry i Wisły wskazano, iż wykonawca dokumentu „nie dysponował pełną (kompletną) informacją o stopniu zaawansowania inwestycji objętych planem”. Efektem tego było, jak sami przyznają autorzy, iż „wnioski i oceny sformułowane na podstawie metodyki nieuwzględniającej wydanych decyzji i uzgodnień dla niektórych inwestycji mogą być niespójne z tymi decyzjami/uzgodnieniami.” Powoduje to istotne wątpliwości co do poprawności sformułowanych w ocenianych dokumentach oddziaływań, jeżeli nie bierze się pod uwagę wyników konkretnych ocen oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć. Inwestycje te były procedowane na znacznie większym stopniu szczegółowości, zarówno biorąc pod uwagę ich wpływ na środowisko, jak i przewidywane środki minimalizujące i kompensujące. Nieuwzględnienie tych ustaleń w analizowanych dokumentach stanowi mankament dokumentu. Należy przy tym zauważyć, że do części dokumentacji (PZRP dla regionu wodnego Górnej Wisły) załączono tabelę (Załącznik A.2.1) z opisem przedsięwzięć, mogących wymagać szczególnej oceny ze względu na wymogi Dyrektywy Siedliskowej oraz Ramowej Dyrektywy Wodnej. Nie jest jasne, dlaczego wyróżniono właśnie ten region wodny, ponieważ nie jest to jedyny region, w którym znajdują się dobrze zdefiniowane przedsięwzięcia. Zalecane byłoby uzupełnienie w analogiczny sposób pozostałej części dokumentacji.

W tym kontekście należy zaznaczyć, że wątpliwość budzi także podejście, zgodnie z którym część analiz szczegółowych miałyby zostać dokonana na etapie oceny oddziaływania na środowisko

albo Naturę 2000 dla poszczególnych inwestycji. Analizy powinny tymczasem zostać wykonane na poziomie strategicznym adekwatnie do wiedzy o planowanych przedsięwzięciach.

Wątpliwości budzi również odesłanie w kwestii badania oddziaływań skumulowanych konkretnych przedsięwzięć do strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektów aktualizacji Planów Gospodarowania Wodami (str. 297 prognozy dla obszaru dorzecza Wisły).

Nie jest zrozumiałe podejście metodyczne zastosowane w przypadku prognozy do PZRP dla dorzecza Wisły, zgodnie z którym ograniczono badania wpływu planów na obszary objęte ochroną, wyłącznie do ostoi wchodzących w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Szczególne wątpliwości budzi przyjęte założenie, iż „w sytuacji, kiedy nie zidentyfikowano możliwości wystąpienia znaczącego negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000 (cele ochrony, integralność obszaru albo spójność sieci), to przyjęto, że nie wystąpi ono także dla pozostałych obszarów chronionych zawartych w granicach obszaru Natura 2000”. Takie ujęcie nie może zostać zaakceptowane. Należy zwrócić uwagę, iż ochronie na terenie obszarów Natura 2000 podlegają konkretne siedliska przyrodnicze i gatunki będące przedmiotami ochrony tej danej ostoi. Przy czym każdy obszar posiada swój unikalny zestaw przedmiotów ochrony. Zupełnie inaczej sytuacja wygląda w stosunku do pozostałych krajowych form ochrony przyrody, w szczególności tych najważniejszych, jak parki narodowe i rezerwy przyrody. W przypadku parków narodowych ochroną objęte są nie tylko pojedyncze siedliska czy gatunki, ale ich całość występująca na danym terenie, jak również pozostałe wartości, np. krajobrazowe czy kulturowe. Również rezerwy przyrody mogą mieć cel ochrony szerszy niż przyjęty dla obszaru Natura 2000 i obejmować dużo większe spectrum gatunków i siedlisk lub innych wartości. Zatem rozważając wpływ procedowanych dokumentów na obszary objęte ochroną nie można sprowadzać analizy wyłącznie do obszarów Natura 2000. Powoduje to, w oparciu o przytoczone wyżej wiadomości, istotne zawężenie oceny i nieuwzględnienie szeregu istotnych elementów, które są chronione w pozostałych krajowych formach ochrony przyrody. W przypadku prognozy do PZRP dla obszaru dorzecza Odry informacje te zostały podane w sposób zbyt ogólny i należy je przedstawić szerzej.

Prognoza do PZRP dla obszaru dorzecza Wisły nie odnosi się do gatunków roślin i zwierząt, w tym zwłaszcza tych objętych ochroną gatunkową. Również w tym przypadku nie można utożsamiać oddziaływania na gatunki flory i fauny z wpływem na obszary Natura 2000. Należy wskazać, iż szereg występujących w kraju gatunków zwierząt i roślin nie jest ujętych jako przedmioty ochrony obszarów Natura 2000. Dotyczy to zdecydowanej większości roślin oraz sporej części gatunków zwierząt. Jednocześnie są to organizmy, których część stanowisk zostanie dotknięta oddziaływaniem wynikającym z realizacji przedsięwzięć i działań zaproponowanych w projektach PZRP. Podobnie jak wyżej, prognoza do PZRP dla obszaru dorzecza Odry zawiera zbyt mało wiadomości w tym zakresie i nie można przyjąć, iż stanowi to wystarczającą podstawę do prognozowania oddziaływania na te elementy ustaleń omawianego dokumentu.

Największą uwagę w kontekście opracowanych prognoz, należy zwrócić na błędy oraz braki w zakresie oceny wpływu procedowanych dokumentów, zawartych w nich działań oraz planowanych przedsięwzięć na obszary sieci Natura 2000. Niektóre zadania opisane w projektach PZRP mogą w sposób znacząco negatywnie oddziaływać na szereg obszarów Natura 2000. Zgodnie z art. 55 ust. 2 ustawy o oś, projekt dokumentu nie może zostać przyjęty, o ile nie zachodzą przesłanki, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. 2013, poz. 627, ze zm.), jeżeli ze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wynika, że może on znacząco negatywnie oddziaływać na obszar Natura 2000. Kluczową sprawą jest zatem analiza czy w przypadku omawianych dokumentów mamy do czynienia ze znacząco negatywnym wpływem na obszary Natura 2000, czy też taka sytuacja nie zachodzi. Tymczasem pewne przyjęte przez Autorów dokumentacji rozwiązania są w tym zakresie niewłaściwe lub mylące.

W prognozach dla dorzecza Odry i Wisły (na poziomie całego dorzecza i regionów wodnych), w części dotyczącej oceny oddziaływania na obszary Natura 2000, uszeregowano oddziaływania negatywne według stopnia ich szkodliwości. W przypadku dorzecza Odry podzielono je na

oddziaływania: nieznacznie negatywne, umiarkowanie negatywne (warunkowo), umiarkowanie negatywne oraz znacząco negatywne. Zmniejsza to przejrzystość ocen, dokonanych przez Autorów. Ponadto w treści dokumentów pojawiają się niezdefiniowane terminy „wpływ istotnie negatywny”, oraz „wpływ negatywny”, co dodatkowo utrudnia interpretację. „Wpływ znacząco negatywny” zdefiniowano jako taki, w którego przypadku brak jest skutecznych działań minimalizujących. Takie podejście niesie z sobą ryzyko ograniczenia katalogu zidentyfikowanych przedsięwzięć/działań mogących mieć negatywny wpływ na obszary Natura 2000 w stosunku do katalogu, jaki powstałby przy zastosowaniu wprost przepisów prawa. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że przepisy zarówno *ustawy ooś*, *ustawy o ochronie przyrody*, jak również Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, mówią wyłącznie o znacząco negatywnym oddziaływaniu, które pociąga za sobą określone konsekwencje. Ilustracją powyższego problemu może być poniższy przykład, zaczerpnięty z prognozy dla PZRP dla dorzecza Odry.

Jako wpływ „znacząco negatywny” (str. 205) wskazano wyłącznie wpływ, którego „negatywne skutki nie mogą być skutecznie ograniczane za pomocą działań minimalizujących”. W konsekwencji Autorzy formułują następujący wniosek: „przy spełnieniu szczególnych warunków oraz zastosowaniu odpowiednich działań minimalizujących ryzyko wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na obszary Natura 2000 może zostać ograniczone do poziomu pozwalającego na uniknięcie konieczności stosowania odstępstw przewidzianych art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej” (str. 281). Równocześnie jednak, w podsumowaniu wyników analizy oddziaływań (str. 282), pojawia się następujące stwierdzenie: „realizacja PZRP może w wielu przypadkach wiązać się z koniecznością podjęcia działań minimalizujących lub kompensujących” (opis kompensacji znajduje się na str. 289). Konieczność zastosowania kompensacji należałoby interpretować jako brak możliwości minimalizacji, zatem pozostaje pytanie, czy PZRP obejmuje zadania, wymagające stosowania odstępstw przewidzianych art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej, czy też nie.

W przypadku dorzecza Wisły podział oddziaływań na obszary Natura 2000 również budzi wątpliwości. Prognoza odnosi się co prawda do „możliwego znacząco negatywnego wpływu”, jednak przy analizach szczegółowych wprowadza również podział oddziaływań na: nieznacznie negatywne, negatywne, konflikt (podział ten stosuje w stosunku do wszystkich analizowanych strategicznych celów ochrony środowiska). Zastosowana metodyka nie jest jasna oraz spójna dla wszystkich regionów wodnych. Brak jednoznacznego wyjaśnienia stosowanych oznaczeń oddziaływań w kontekście obowiązujących przepisów. W przypadku regionu wodnego Dolnej Wisły z kontekstu można wyczytać, że oddziaływania definiowano jako „negatywne” oraz „konflikt” w przypadku, gdy „zidentyfikowano możliwość wystąpienia znacząco negatywnych oddziaływań”, natomiast w regionie wodnym Środkowej Wisły w ten sposób definiowano oddziaływania „negatywne”. W prognozach dla regionów wodnych Górnej oraz Małej Wisły – brak wyjaśnienia użytych określeń oddziaływań w odniesieniu do znacząco negatywnego oddziaływania.

Podsumowując, wskazanym byłoby dokonanie podziału wszystkich zadań planowanych do realizacji na podstawie procedowanych dokumentów na te, które nie będą powodować znaczącego negatywnego wpływu na obszary Natura 2000 i pozostałe, które takie oddziaływanie będą wywierać. Podczas dokonywania takiego rozróżnienia należy w sposób dokładny wyjaśnić brak stwierdzenia znaczącego negatywnego wpływu w odniesieniu do przedmiotów ochrony, integralności obszaru oraz spójności sieci Natura 2000. Wskazanie w przejrzysty sposób oddziaływań znacząco negatywnych w rozumieniu przepisów *ustawy ooś* jest niezbędne. W przypadku pozostawienia przyjętych w prognozach kryteriów podziału oddziaływań negatywnych, należałoby przedstawić argumenty dowodzące, że katalog przedsięwzięć/działań uznanych za najbardziej szkodliwe i wymagających oceny określonej w art. 6 ust. 4 Dyrektywy Siedliskowej nie został w ten sposób ograniczony.

Analizy w zakresie takich aspektów jak ewentualne rozwiązania alternatywne, zakres działań minimalizujących, a przede wszystkim proponowane działania kompensujące, wykonane zarówno w tekstach prognoz, jak również w załącznikach do nich, nie są całkowicie wystarczające. Mimo podanych w prognozach propozycji działań alternatywnych, muszą one dotyczyć indywidualnie każdego przypadku, w którym może dojść do znacząco negatywnego wpływu na obszar Natura 2000. Ich łączne opisywanie, w oderwaniu od konkretnego przykładu, nie może być uznane za wyczerpanie zagadnienia i brak istnienia rozwiązań zastępczych. Również zaproponowane działania

minimalizujące i kompensujące zostały przedstawione skrótowo oraz w sposób zbyt ogólny, szczególnie biorąc pod uwagę wymagania ustawy o ochronie przyrody, jak i Dyrektywy Siedliskowej. W przypadku gdy Autorzy przewidują znaczące negatywne oddziaływanie na obszary Natura 2000, należy indywidualnie dobrać właściwe działania kompensujące do szkód powodowanych w chronionych siedliskach przyrodniczych i gatunkach. Jest to tym bardziej uzasadnione, iż część z nich dotyczy znaczącego negatywnego wpływu na siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym, takie jak np. łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnetion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe) o kodzie 91E0. Tymczasem w niektórych przypadkach w załączniku A.2.1 do prognozy PZRP dla dorzecza Górnej Wisły, dla części inwestycji, w przypadku których Autorzy nie wykluczyli znaczącego negatywnego wpływu na obszary Natura 2000, brak jest jakichkolwiek propozycji działań kompensujących (np. Lp. 11, 14, 20). Uwagę zwracają także przypadki, gdy autorzy w Załączniku A.2.1 do prognozy dla dorzecza Górnej Wisły wskazują propozycje działań minimalizujących dla gatunków i siedlisk Natura 2000, przy jednoczesnym braku stwierdzenia możliwego znaczącego wpływu na obszary Natura 2000 (np. Lp. 12).

Mając na uwadze powyższe, wskazane jest wydzielenie w ramach prognoz do PZRP dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry oddzielnych części (np. w postaci załączników) poświęconych określeniu wpływu na obszary Natura 2000. W ich treści należałoby zawrzeć możliwie szczegółową analizę oddziaływania z podziałem na znacząco negatywny lub inny, w odniesieniu do przedmiotów ochrony, integralności obszaru i jego powiązań z innymi ostojami sieci Natura 2000. Dla tych z przedsięwzięć, których realizacja mogłaby prowadzić do znaczącego negatywnego wpływu na ww. elementy, niezbędne byłoby przedstawienie konkretnych rozwiązań alternatywnych i możliwości kompensacji przyrodniczej. W przypadku gdyby powyższe znacząco negatywne oddziaływanie dotyczyło siedlisk przyrodniczych lub gatunków o statusie priorytetowym w ujęciu Dyrektywy Siedliskowej, konieczne stałoby się przeprowadzenie analizy możliwości spełnienia przesłanek, o których mowa w art. 34 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody.

Powyższe braki powodują, że ocena oddziaływania na obszary sieci Natura 2000 ustalonych procedowanych dokumentów nie może być uznana za wystarczającą. Nie gwarantuje również spełnienia zapisu art. 55 ust. 2 ustawy ooś. Niezbędne są zatem wskazane wyżej uzupełnienia.

Uwagi szczegółowe:

W pierwszym akapicie charakterystyki celu opracowania prognozy (str. 39 prognozy dla Odry oraz str. 43 dla Wisły) wspomniano o „ramach dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (...)”. Powinno być w tym miejscu: „przedsięwzięcie lub działań”, gdyż w przypadku oceny strategicznej kryterium kwalifikacji do oceny stanowi możliwość znaczącego, negatywnego oddziaływania w związku z realizacją projektowanego dokumentu, niezależnie od tego, czy zawiera on takie przedsięwzięcia, czy też nie. W znajdującym się na tych samych stronach wyliczeniu etapów procedury sooś należy dokonać następującego uzupełnienia „opiniowanie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przez właściwe organy”.

Odnosnie treści ostatniego akapitu na stronie 42 prognozy dla dorzecza Odry należy zaznaczyć, że konsultacjom w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko podlega projekt dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, nie zaś sama prognoza (podobna uwaga dotyczy przedostatniego akapitu na stronie 43 prognozy dla dorzecza Odry oraz na stronie 47 dla dorzecza Wisły).

Na stronie 47 prognozy dla dorzecza Wisły oraz na stronie 43 prognozy dla dorzecza Odry wskazano, że „proces strategicznej oceny oddziaływania na środowisko opisuje Dział VI Ustawy OOŚ”, tymczasem przepisy dotyczące tej procedury zawarte są w Dziale IV ustawy ooś.

Jako poważne źródło niepewności wskazano (str. 61 prognozy dla dorzecza Odry oraz str. 65 prognozy dla dorzecza Wisły) słabe uzasadnienie funkcji i efektywności przeciwpowodziowej niektórych inwestycji, a także ich skumulowanego wpływu na kształtowanie się fali powodziowej.

Ponieważ określono to zagadnienie jako „poważne” należałoby rozważyć bardziej precyzyjne wskazanie, o jakie inwestycje chodzi.

Odnosnie, opisywanej na stronie 68 prognozy dla dorzecza Odry oraz na stronie 72 prognozy dla dorzecza Wisły, kwestii ujęcia zagadnienia ochrony wód i ekosystemów od wód zależnych w świetle prawa UE należy zauważyć, że w prawie tym, jak zresztą słusznie zauważają Autorzy, mowa o wpływie na przedmiot ochrony tych obszarów. Tymczasem konkluzja rozważań (ostatni akapit na stronie) dotyczy wód i ekosystemów zależnych od wody położonych w granicach obszarów Natura 2000, co nie wyczerpuje kwestii oddziaływań.

Na stronach 79-80 prognozy dla dorzecza Odry oraz na stronach 83-84 prognozy dla dorzecza Wisły znajduje się następujący fragment: „ (...) dopuszcza się również zezwolenie na realizację planów mogących znacząco negatywnie oddziaływać na obszary Natura 2000 (...). Zgodnie z art. 34 ustawy OOS decyzję w tym zakresie podejmuje RDOŚ, bądź dyrektor właściwego urzędu morskiego w przypadku obszarów morskich, jeżeli przemawia za tym nadrzędny interes publiczny i brak jest rozwiązań alternatywnych.” W ostatnim zdaniu w tym fragmencie przywołano błędnie ustawę ooś zamiast ustawy o ochronie przyrody.

Na stronie 84 i 85 projektowanego PZRP dla dorzecza Odry przedstawiono dokumenty z zakresu ochrony przeciwpowodziowej opracowywane dla województw na podstawie opracowania z 2012 r. Ponieważ źródło informacji pochodzi sprzed trzech lat, zalecana byłaby weryfikacja i ewentualne potwierdzenie w treści rozdziału aktualności tego opracowania.

Na stronie 33 prognozy dla dorzecza Odry zaprezentowano tabelę *Podsumowanie wyników analizy charakteru oddziaływań poszczególnych działań w odniesieniu do celów ochrony środowiska*. Jest to zestawienie znacznie zgeneralizowane, co utrudnia jego interpretację. Niektóre oceny, przedstawione w tabeli wydają się błędne – np. negatywna ocena działania „spowalnianie spływu powierzchniowego” w kontekście ochrony powierzchni ziemi, w tym gleb, czy też ocena neutralna dla działania „ochrona brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza” w kontekście ochrony walorów krajobrazowych (która dodatkowo nie jest spójna z oceną w załączniku D4 „Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji”). Zaleca się weryfikację tabeli i opatrzenie krótkim komentarzem ewentualnych nieoczywistych ocen.

Na stronie 36 prognozy dla dorzecza Odry, wyliczenie po słowach „*Ponadto w prognozie podkreśla się*.” zawiera liczne niejasności. Nie jest jasne, co Autorzy rozumieją jako „*Okres projektowania*”. Rozumiane dosłownie, to pojęcie nie musi mieć istotnego związku ze „*zmianą sposobu realizacji przedsięwzięcia*”. W dalszej części wypowiedzi wskazuje się na „*skuteczność dobrych praktyk w zakresie opracowywania środowiskowych planów działań implementujących wyniki oceny oddziaływania na środowisko*”. Nie jest jasne, o jakie plany chodziło Autorom. Nie są to bowiem dokumenty wymagane prawem, dotyczącym ocen oddziaływania na środowisko ani też w tym prawie zdefiniowane. Podkreślenie „*zasadności przeprowadzania rzetelnych inwentaryzacji przyrodniczych na etapie opracowywania raportów o oddziaływaniu na środowisko*” jest wskazaniem oczywistej kwestii, dotyczącej nie tylko ww. raportów.

Wątpliwość budzi stwierdzenie obecne w prognozie do PZRP dla obszaru dorzecza Wisły, mówiące iż „*na poziomie analiz strategicznych przeprowadzonych w Prognozie założono, że każde negatywne oddziaływanie na realizację celów <Ochrona bioróżnorodności> oraz <Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód> może być zminimalizowane do poziomu nieznaczącego przy zastosowaniu dobrych praktyk projektowania, wykonania i eksploatacji (...)*”. Nie można zgodzić się z powyższym stanowiskiem, nawet biorąc pod uwagę wskazane w prognozie wyjątki (str. 306). Nie każde negatywne oddziaływanie dotyczące celów, o których mowa powyżej, da się ograniczyć do poziomu nieznaczącego, co wynika zarówno z przewidywanych w ramach PZRP dla dorzecza Wisły szczegółowych działań, jak również z samego charakteru, np.

siedlisk przyrodniczych i gatunków (ich specyficznych cech biologicznych i ekologicznych), których może przedmiotowe oddziaływanie dotyczyć.

W prognozie sporządzonej do PZRP dla Górnej Wisły Autorzy powołują się na Załącznik A.1.1. (A1.1), którego nie odnaleziono w spisie załączników do prognozy, ani w udostępnionych materiałach.

Z poważaniem

GENERALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
Michał Kiełsznia

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KZGW
Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregocy

Załącznik 2. Opinia GIS

Projekt: Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności – Etap II

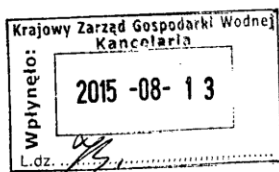
*Dokument: Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregoly,
Załącznik 2 Opinia GIS*

GŁÓWNY INSPEKTOR SANITARNY
Marek Posobkiewicz

GIS-HŚ-NS-4311-12/EN/15

Warszawa, dnia 10-08-2015

Pan
Witold Sumisławski
Prezes
Krajowego Zarządu
Gospodarki Wodnej

Szanowny Panie Prezesie,

Odpowiadając na pismo z dnia 08.07.2015 r., znak: DpiZW-op.0762.142.2015.1.us, dotyczące wydania opinii w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w trybie art. 54 ust. 1, w związku z art. 58 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r., o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r. poz.1235, z późn. zm.), dla:

- Planu zarządzania ryzykiem powodziowym PZRP dla obszaru dorzecza Wisły wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
 - Planu zarządzania ryzykiem powodziowym PZRP dla obszaru dorzecza Odry wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
 - Planu zarządzania ryzykiem powodziowym PZRP dla obszaru dorzecza Pregoty wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,
- uprzejmie informuję, iż nie wnoszę uwag do w/w dokumentów.

z poważaniem

Główny Inspektor Sanitarny
z up.
Izabela Kucharska
Dyrektor Departamentu Zapobiegania
oraz Zwalczania Zakażeń i Chorób Zakaźnych u Ludzi

RPL/11047/2015 P
Data: 2015-08-13

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

KZGW
Krajowy Zarząd
Gospodarki Wodnej

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektów Planów zarządzania ryzykiem powodziowym

Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregocy

Załącznik 3. Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w konsultacjach społecznych

Projekt: Wsparcie przygotowania krajowych dokumentów planistycznych w zakresie polityki ochrony środowiska zapewniających skuteczną realizację polityki spójności – Etap II

*Dokument: Podsumowanie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu PZRP dla obszaru dorzecza Pregoly,
Załącznik 3 Zestawienie uwag i wniosków zgłoszonych w konsultacjach społecznych*

Tabela 1.1 Uwagi zgłoszone do wszystkich obszarów dorzeczy (Odry, Wisły i Pregoly)

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
1.	03.06.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, RW Mała Wisła; Obszar dorzecza Odry, RW Górna Odra	Polski Klub Ekologiczny	Ogólna uwaga do PZRP w obu zlewniach. W PZRP powielane są działania z Master Planów, które spełniają wymogi środowiska, a nie są obecnie oceniane pod kątem środowiskowym gdyż już są zatwierdzone. Brak działań miękkich – edukacja społeczeństwa w zakresie działań przeciwpowodziowych.	Wyjaśnienie treści PZRP	W ramach strategicznej oceny oddziaływania wszystkie inwestycje wskazane w PZRP zostały kompleksowo ocenione pod względem środowiskowym, zgodnie z zakresem określonym w ustawie OOS oraz zakresem określonym przez właściwe organy. W MasterPlanach dokonano jedynie oceny pod kątem zgodności z RDW. Edukacja i informowanie społeczeństwa została przewidziana w PZRP w ramach wdrożenia instrumentów edukacyjnych i informacyjnych. Działania edukacyjne i informacyjne mają pełnić w PZRP funkcję wspierającą i promującą Plan, skłaniając do rozpowszechnia i wymiany wiedzy oraz doświadczeń w zakresie powodzi, zagrożenia i ryzyka powodziowego. Ich spodziewany rezultat to ogólne zmniejszenie potencjału szkód powodziowych poprzez wzrost świadomości w zakresie zachowań w sytuacji zagrożenia powodzią. Pożądanym skutkiem długofalowym będzie również zmiana podejścia społeczeństwa do zagospodarowywania obszarów zagrożenia powodziowego. W ramach kampanii informacyjnej proponuje się: promocję portalu powodziowego i opracowanie powszechnej instrukcji postępowania na wypadek powodzi. Kampania edukacyjna ma być skierowana do organów administracji samorządowej i placówek edukacji szkolnej i przedszkolnej. Osobno proponuje się w PZRP edukację skierowaną dla pracowników firm i instytucji zlokalizowanych na obszarach zagrożenia powodziowego. Instrumenty te zostały szczegółowo opisane w PZRP dla obszaru dorzecza Wisły, Odry i Pregoly (rozdział 11.3) oraz w załączniku 13 do Planu dla każdego dorzecza, a także w PZRP dla każdego z regionów wodnych..
2.	21.07.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, Obszar dorzecza Odry, Obszar dorzecza Pregoly	Polski Klub Ekologiczny Zarząd Główny	1. PZRP skupiają się na hydrotechnicznych inwestycjach marginalnie traktując pozainwestycyjne możliwości minimalizowania zagrożenia powodziowego. W efekcie PZRP nie mają charakteru zrównoważonego, czyli podejścia, które traktuje powódź jako zjawisko naturalne. Nie myśli się o zabezpieczeniu przestrzeni dla rzeki, czyli rozsuwanie wałów, wykorzystywanie starorzeczy, tworzeniu kanałów ulgi, przez co fala powodziowa nie tworzyłaby takiego zagrożenia. 2. Zastosowana metodologia oceny oddziaływań inwestycji na środowisko polegająca na przeprowadzeniu oceny jakościowej	Wyjaśnienie treści PZRP	Ad 1. W dokumencie PZRP w pierwszej kolejności poszukiwano metod najmniej inwazyjnych dla środowiska – nietechnicznych, polegających na m.in. możliwościach zwiększania retencji na różnych obszarach. Należy mieć na uwadze, że możliwości te w zależności od specyfiki poszczególnych regionów wodnych są różne. Na terenach dorzecza Odry w regionach wodnych Środkowej Odry i Warty, wytypowano szereg obszarów (57 lokalizacji), dla których wstępnie przeanalizowano udatność hydrauliczną tych działań (odsunięcie wałów od rzeki lub ich likwidacja)

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>każdego działania inwestycyjnego osobno i nie przekłada się na efekt globalny wszystkich inwestycji zaplanowanych dla zlewni. Takie podejście daje fałszywy obraz skutków środowiskowych zwłaszcza na tych obszarach, gdzie zaplanowano bardzo dużo inwestycji, np. w obszarze Górnej Wisły jest ich ponad 1100.</p> <p>Proponowane rozwiązanie: Ad.1 Zapewnienie przestrzeni rzeki do swobodnego rozlania się, rozsuniecie wałów, zachowywanie starorzeczy oraz meandrów, tworzenie kanałów ulgi.</p> <p>Ad.2 Analiza inwestycji ujętych w PZRP pod kątem ich konieczności.</p>		<p>cja w celu odtworzenia retencji dolin rzek). Odsunięcie bądź likwidacja wałów na danym odcinku rzeki skutkuje poszerzeniem międzywala rzeki oraz powstaniem obszaru, który będzie zalewany podczas wezbrań. Pozwala to na lokalne obniżenie zwierciadeł wód powodziowych, co może mieć istotne znaczenie na poprawę bezpieczeństwa powodziowego, szczególnie w pobliskich miejscowościach. W celu dokładniejszego oszacowania oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć, konieczne jest przeprowadzenie pogłębionych studiów i modelowania hydraulicznego, na etapie prac projektowych. Na podstawie tej wstępnej analizy, w ramach pierwszego cyklu planistycznego, zaproponowano wykonanie szczegółowej weryfikacji możliwości wdrożenia działań dotyczących odtwarzania retencji dolin rzek. Do realizacji w obszarze dorzecza Odry przewidziano m.in. następujące działania:</p> <p>W RW Środkowej Odry wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> -szczegółowej koncepcji możliwości renaturyzacji dolin rzecznych w regionie wodnym; - szczegółowej analizy efektywności i możliwości rozstawu wałów w regionie wodnym dla ok. 25 lokalizacji. <p>W RW Warty wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programu renaturyzacji doliny Noteci na odcinku od ujścia rzeki Łobżonka do ujścia rzeki Drawy na długości ok. 120 km oraz - programu renaturyzacji Doliny Konińsko-Pyzderskiej wzdłuż rzeki Warty na długości ok. 50 km <p>Dla obszaru dorzecza Wisły w pierwszej kolejności zaproponowano wykonanie analiz skoncentrowanych analizie możliwości renaturyzacji dolin rzecznych. Na przykład w regionie wodnym Środkowej Wisły, dla każdej Zlewni Planistycznej zaproponowano wykonanie opracowań koncepcyjnych: „Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych w ramach utrzymania oraz zwiększania istniejącej zdolności retencyjnej w regionie wodnym Środkowej Wisły” oraz „Analiza możliwości likwidacji/zmiany funkcji oraz modernizacji obiektów zagrażających środowisku,</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>infrastrukturalnych oraz pozostałych obiektów prywatnych i użyteczności publicznej wraz z analizą możliwości wykupu gruntów i budynków znajdujących się w strefach zalewowych”.</p> <p>W ZP Wisły lubelskiej zaproponowano ponadto wykonanie „Wielowariantowej koncepcji utworzenia sterowanego lub niesterowanego polderu, likwidacji wału przeciwpowodziowego lub innego wykorzystania w ramach zwiększenia retencji dolinowej obszaru chronionego obwałowaniem w rejonie istniejącego lewego wału rz. Wisły od m. Wesółówka do m. Sulejów (gm. Tarłów, pow. opatowski)”</p> <p>W RW Górnej Wisły zaproponowano wykonanie opracowania koncepcyjnego „Renaturyzacja wybranych obszarów doliny Wisły w ZP Wisły krakowskiej oraz wybranych obszarów doliny Wisły sandomierskiej”.</p> <p>Ponadto, w PZRP dla regionów wodnych Małej i Górnej Wisły zaproponowano wiele działań pozainwestycyjnych minimalizujących zagrożenie powodziowe. Do najważniejszych należą zwiększenia rezerw powodziowych na zbiornikach np. Goczałkowice. Przestrzeń dla rzek powiększana była w miejscach gdzie to było możliwe ze względu na stopień zagospodarowania terenów przyległych do wałów. W PZRP są przykłady takich działań (Nida), podobnie jak budowa kanałów ulgi. W wielu zlewniach planistycznych przewidziano opracowanie analiz możliwości przeniesienia/zmiany funkcji/adaptacji konstrukcji budynków/indywidualnych zabezpieczeń obiektów i opracowanie planów przesiedleń. Takie działania bazują właśnie na zrównoważonym podejściu czyli traktowaniu powodzi jako zjawiska naturalnego. Celem przeprowadzenia takiej analizy jest „odsunięcie ludzi od powodzi” a nie powodzi od ludzi oraz zapewnienie rzekom niezbędnej przestrzeni. Zrealizowanie działań nietechnicznych przewidzianych w Planach pozwoli dokładniej zdiagnozować problemy i potrzeby retencyjne analizowanych obszarów, a w konsekwencji umożliwią optymalny dobór środków ochrony przeciwpowodziowej.</p> <p>Ponadto zwracamy uwagę, iż działania związane z małą retencją służą lokalnie, przede wszystkim rolnictwu w okresach suszy. Ich znaczenie dla ochrony przed powodzią jest znacznie mniejsze i jedynie o lokalnym zasięgu (nie są to obiekty posiadające rezerwę powodziową). Co nie zmienia faktu, iż w okresach niedoboru wody, są to działania niezwykle istotne. Ad. 2.</p> <p>W pierwszym etapie prac nad PZRP oceniono oddziaływanie na środowisko poszczególnych inwestycji proponowanych do</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>realizacji pod kątem ich wpływu na obszary chronione w rozumieniu ustawy prawo ochrony przyrody, na krajowe i regionalne korytarze ekologiczne oraz na cele i przedmioty ochrony w rozumieniu RDW. Następnie uwzględniając wyniki oceny w wymienionych powyżej kategoriach środowiskowych dokonano oceny tzw. akceptowalności środowiskowej każdego z działań. Na etapie budowania wariantów w przypadku każdego z proponowanych działań w ramach preferowanego wariantu planistycznego oraz działań alternatywnych w Hot Spotach (obszarach problemowych) zostały wykorzystane wykonane w pierwszym etapie oceny akceptowalności środowiskowej.</p> <p>Punktem odniesienia się prac nad PZRP były zlewnie planistyczne, dla których zaproponowano i oceniono warianty planistyczne oraz alternatywne. Oceny dla poszczególnych wariantów planistycznych uwzględnione zostały w analizach wielokryterialnych przeprowadzonych dla obszarów problemowych. W ich wyniku, dla każdej zlewni zaproponowano wariant planistyczny, który zawiera zestaw działań do realizacji (zarówno nietechnicznych, jak i technicznych). W procesie wypracowania wariantów w poszczególnych zlewniach, w pierwszej kolejności rozważano zalecane przez Dyrektywę Powodziową działania o charakterze nietechnicznym, oceniając ich znaczenie i zasięg oddziaływania z punktu widzenia celów i założonego poziomu zabezpieczenia przed powodzią.</p> <p>Duża ilość inwestycji w regionie wodnym górnej Wisły wynika ze szczegółowych analiz hydraulicznych, dla czterokrotnie większego niż zdefiniowany w WOPR obszar, w których aspekt oddziaływania na środowisko brany był w sposób odpowiedzialny pod uwagę. Niektóre zlewnie posiadają własne raporty oddziaływania na środowisko z pozytywną opinią RDOŚ.</p> <p>Należy zwrócić uwagę, że w PZRP przeważają suche zbiorniki (a nie mokre), przebudowa obiektów przecinających rzeki w celu zwiększenia ich przepustowości, modernizacje istniejących obwałowań. Nowe obwałowania proponuje się tylko w uzasadnionych przypadkach tj. ochrony większych skupisk ludności.</p> <p>Zastosowana w SOOŚ metodologia oceny uwzględnia efekt skumulowany w poszczególnych zlewniach planistycznych. Polegała ona na przeprowadzeniu oceny zestawu działań prze-</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						widzianego dla danej zlewni planistycznej. Następnie ocena ta była transponowana na poziom regionu oraz dorzecza. Nie poddawano więc ocenie pojedynczych inwestycji, a wszystkie działania w danej zlewni, gdyż tylko pełen zestaw działań przewidzianych na poziomie zlewni może być skuteczny w aspekcie obniżenia ryzyka powodziowego. Przy ocenie oddziaływań na środowisko równie ważna jak ilość inwestycji jest ich skala i rodzaj. W SOOŚ wskazano na możliwość wystąpienia efektu skumulowanego. Dotyczy to na przykład zlewni, gdzie występuje duża liczba nowych odcinków wałów lub zlewni, w których w PZRP zaproponowano zbiorniki suche, w których jednocześnie planowane są do realizacji zbiorniki wielozadaniowe (ze względów innych niż przeciwpowodziowe). Duża ilość inwestycji w dorzeczu regionie wodnym górnej Wisły wynika ze szczegółowych analiz hydraulicznych, dla czterokrotnie większego niż zdefiniowany w WORP obszaru, w których aspekt oddziaływania na środowisko brany był w sposób odpowiedzialny pod uwagę. Niektóre zlewnie posiadają własne raporty oddziaływania na środowisko z pozytywną opinią RDOŚ.
3.	21.07.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, Obszar dorzecza Odry, Obszar dorzecza Pregoty	Polski Klub Ekologiczny Zarząd Główny	<p>1. PZRP skupiają się na hydrotechnicznych inwestycjach marginalnie traktując pozainwestycyjne możliwości minimalizowania zagrożenia powodziowego. W efekcie PZRP nie mają charakteru zrównoważonego, czyli podejścia, które traktuje powódź jako zjawisko naturalne. Nie myśli się o zabezpieczeniu przestrzeni dla rzeki, czyli rozsuwanie wałów, wykorzystywanie starorzeczy, tworzeniu kanałów ulgi, przez co fala powodziowa nie tworzyłaby takiego zagrożenia.</p> <p>2. Brak odniesienia się do następujących metod: mała retencja leśna w skali masowej zwłaszcza na południu Polski (tereny górskie i podgórskie) umożliwiające przytrzymanie wód opadowych zwłaszcza w okresie letnim powodujących przytrzymanie szybkości spływania wody opadowej, przez co większa jej ilość wsiąka do gruntu. Ma to podwójne znaczenie zapobiega powodziom, lecz także i suszom w terenach górskich.</p> <p>Proponowane rozwiązanie: Ad.1. Zwiększenie przestrzeni, gdzie rzeka może się swobodnie rozlać. Zachowywanie i wykorzystywanie w tym celu starorzeczy, tworzenie kanałów ulgi. Ad.2. Zwiększenie udziału małej retencji, w tym leśnej w działaniach przeciwpowodziowych.</p>	Wyjaśnienie treści PZRP	Ad. 1. W dokumencie PZRP w pierwszej kolejności poszukiwano metod najmniej inwazyjnych dla środowiska – nietechnicznych, polegających na m.in. możliwościach zwiększania retencji na różnych obszarach. Należy mieć na uwadze, że możliwości te w zależności od specyfiki poszczególnych regionów wodnych są różne. Na terenach dorzecza Odry w regionach wodnych Środkowej Odry i Warty, wytypowano szereg obszarów (57 lokalizacji), dla których wstępnie przeanalizowano udatność hydrauliczną tych działań (odsunięcie wałów od rzeki lub ich likwidacja w celu odtworzenia retencji dolin rzek). Odsunięcie bądź likwidacja wałów na danym odcinku rzeki skutkuje poszerzeniem międzywał rzeki oraz powstaniem obszaru, który będzie zalewany podczas wezbrań. Pozwala to na lokalne obniżenie zwierciadeł wód powodziowych, co może mieć istotne znaczenie na poprawę bezpieczeństwa powodziowego, szczególnie w pobliskich miejscowościach. W celu dokładniejszego oszacowania oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć, konieczne jest przeprowadzenie pogłębionych studiów i modelowania hydraulicznego, na etapie prac projektowych. Na podstawie tej wstępnej analizy, w ramach pierwszego cyklu planistycznego, zaproponowano wykonanie szczegółowej weryfikacji możliwo-

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>ści wdrożenia działań dotyczących odtwarzania retencji dolin rzek. Do realizacji w obszarze dorzecza Odry przewidziano m.in. następujące działania:</p> <p>W RW Środkowej Odry wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> -szczegółowej koncepcji możliwości renaturyzacji dolin rzecznych w regionie wodnym; - szczegółowej analizy efektywności i możliwości rozstawu wałów w regionie wodnym dla ok. 25 lokalizacji. <p>W RW Warty wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programu renaturyzacji doliny Noteci na odcinku od ujścia rzeki Łobżonka do ujścia rzeki Drawy na długości ok. 120 km oraz - programu renaturyzacji Doliny Konińsko-Pyzderskiej wzdłuż rzeki Warty na długości ok. 50 km <p>Dla obszaru dorzecza Wisły w pierwszej kolejności zaproponowano wykonanie analiz skoncentrowanych na analizie możliwości renaturyzacji dolin rzecznych. Na przykład w regionie wodnym Środkowej Wisły, dla każdej Zlewni Planistycznej zaproponowano wykonanie opracowań koncepcyjnych: „Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych* w ramach utrzymania oraz zwiększania istniejącej zdolności retencyjnej w regionie wodnym Środkowej Wisły” oraz „Analiza możliwości likwidacji/zmiany funkcji oraz modernizacji obiektów zagrażających środowisku, infrastrukturalnych oraz pozostałych obiektów prywatnych i użyteczności publicznej wraz z analizą możliwości wykupu gruntów i budynków znajdujących się w strefach zalewowych”.</p> <p>W ZP Wisły lubelskiej zaproponowano ponadto wykonanie „Wielowariantowej koncepcji utworzenia sterowanego lub niesterowanego polderu, likwidacji wału przeciwpowodziowego lub innego wykorzystania w ramach zwiększenia retencji dolinowej obszaru chronionego obwałowaniem w rejonie istniejącego lewego wału rz. Wisły od m. Wesolówka do m. Sulejów (gm. Tarłów, pow. opatowski)”</p> <p>W RW Górnej Wisły zaproponowano wykonanie opracowania koncepcyjnego „Renaturyzacja wybranych obszarów doliny</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>Wisły w ZP Wisły krakowskiej oraz wybranych obszarów doliny Wisły sandomierskiej”.</p> <p>Ponadto, w PZRP dla regionów wodnych Małej i Górnej Wisły zaproponowano wiele działań pozainwestycyjnych minimalizujących zagrożenie powodziowe. Do najważniejszych należą zwiększenia rezerw powodziowych na zbiornikach np. Goczałkowice. Przestrzeń dla rzek powiększana była w miejscach gdzie to było możliwe ze względu na stopień zagospodarowania terenów przyległych do wałów. W PZRP są przykłady takich działań (Nida), podobnie jak budowa kanałów ulgi. W wielu zlewniach planistycznych przewidziano opracowanie analiz możliwości przeniesienia/zmiany funkcji/adaptacji konstrukcji budynków/indywidualnych zabezpieczeń obiektów i opracowanie planów przesiedleń. Takie działania bazują właśnie na zrównoważonym podejściu czyli traktowaniu powodzi jako zjawiska naturalnego. Celem przeprowadzenia takiej analizy jest „odsunięcie ludzi od powodzi” a nie powodzi od ludzi oraz zapewnienie rzekom niezbędnej przestrzeni. Zrealizowanie działań nietechnicznych przewidzianych w Planach pozwoli dokładniej zdiagnozować problemy i potrzeby retencyjne analizowanych obszarów, a w konsekwencji umożliwią optymalny dobór środków ochrony przeciwpowodziowej.</p> <p>Ponadto zwracamy uwagę, iż działania związane z małą retencją służą lokalnie, przede wszystkim rolnictwu w okresach suszy. Ich znaczenie dla ochrony przed powodzią jest znacznie mniejsze i jedynie o lokalnym zasięgu (nie są to obiekty posiadające rezerwę powodziową). Co nie zmienia faktu, iż w okresach niedoboru wody, są to działania niezwykle istotne. Ad.2.</p> <p>Mała retencja leśna w skali masowej w terenach górskich proponowana była w ramach projektu „Przeciwdziałanie skutkom odpływu wód opadowych na terenach górskich. Zwiększenie retencji i utrzymanie potoków oraz związanej z nimi infrastruktury w dobrym stanie” realizowanego w ostatnich latach przez Lasy Państwowe. Zostało to opisane w PZRP. Projekt ten jest działaniem kompleksowym, realizowanym w newralgicznych obszarach górskich zlewni. Biorą w nim udział prawie wszystkie nadleśnictwa z terenów wyżynnych i górskich. Prace polegają przede wszystkim na spowalnianiu i ograniczaniu gwałtownego spływu wód w potokach górskich oraz spływu powierzchniowego. Dzięki planowanym i zrealizowanym działaniom oczekuje się spowolnienia odpływu wody ze zlewni górskich oraz wzrostu retencionowania wód opadowych w</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>ściółce i glebie leśnej. Należy jednak podkreślić, że budowa zastawek, renaturyzacja oczek wodnych, małych obiektów retencyjnych w lasach w skali Sudetów i Karpat dała w sumie dodatkową retencję rzędu 3 mln m³, czyli zanedbywalnie mało jeśli chodzi o faktyczne potrzeby. Podobnie zalesianie terenów górskich na masową skalę nie jest możliwe, a dopiero np. 30% dodatkowej powierzchni lasów dałoby zauważalne efekty. Zadania dotyczące zwiększania retencji leśnej będą kontynuowane w kolejnym cyklu planistycznym.</p> <p>Ponadto, w PZRP planuje się także działania mające na celu zwiększenie retencji na obszarach zurbanizowanych oraz rolniczych.</p>
4.	21.07.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, Obszar dorzecza Odry, Obszar dorzecza Pregoly	Polski Klub Ekologiczny Zarząd Główny	<p>1. Zastosowana metodologia oceny oddziaływań inwestycji na środowisko polegająca na przeprowadzeniu oceny jakościowej każdego działania inwestycyjnego osobno i nie przekłada się na efekt globalny wszystkich inwestycji zaplanowanych dla zlewni. Takie podejście daje fałszywy obraz skutków środowiskowych zwłaszcza na tych obszarach, gdzie zaplanowano bardzo dużo inwestycji, np. w obszarze Górnej Wisły jest ich ponad 1100.</p> <p>2. Zaplanowanie w znikomym zakresie, w odniesieniu do skali planowanych inwestycji, działań dotyczących renaturyzacji rzek np. utrzymywania/odtworzenia meandrów, prowadzenia bagienego rolnictwa, itp.</p>	Wyjaśnienie treści PZRP	<p>Ad.1.</p> <p>W pierwszym etapie prac nad PZRP oceniono oddziaływanie na środowisko poszczególnych inwestycji proponowanych do realizacji pod kątem ich wpływu na obszary chronione w rozumieniu ustawy prawo ochrony przyrody, na krajowe i regionalne korytarze ekologiczne oraz na cele i przedmioty ochrony w rozumieniu RDW. Następnie uwzględniając wyniki oceny w wymienionych powyżej kategoriach środowiskowych dokonano oceny tzw. akceptowalności środowiskowej każdego z działań. Na etapie budowania wariantów w przypadku każdego z proponowanych działań w ramach preferowanego wariantu planistycznego oraz działań alternatywnych w Hot Spotach (obszarach problemowych) zostały wykorzystane wykonane w pierwszym etapie oceny akceptowalności środowiskowej.</p> <p>Punktem odniesienia się prac nad PZRP były zlewnie planistyczne, dla których zaproponowano i oceniono warianty planistyczne oraz alternatywne. Oceny dla poszczególnych wariantów planistycznych uwzględnione zostały w analizach wielokryterialnych przeprowadzonych dla obszarów problemowych. W ich wyniku, dla każdej zlewni zaproponowano wariant planistyczny, który zawiera zestaw działań do realizacji (zarówno nietechnicznych, jak i technicznych). W procesie wypracowania wariantów w poszczególnych zlewniach, w pierwszej kolejności rozważano zalecane przez Dyrektywę Powodziową działania o charakterze nietechnicznym, oceniając ich znaczenie i zasięg oddziaływania z punktu widzenia celów i założonego poziomu zabezpieczenia przed powodzią.</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>Duża ilość inwestycji w regionie wodnym górnej Wisły wynika ze szczegółowych analiz hydraulicznych, dla czterokrotnie większego niż zdefiniowany w WOPR obszar, w których aspekt oddziaływania na środowisko brany był w sposób odpowiedzialny pod uwagę. Niektóre zlewnie posiadają własne raporty oddziaływania na środowisko z pozytywną opinią RDOS.</p> <p>Należy zwrócić uwagę, że w PZRP przeważają suche zbiorniki (a nie mokre), przebudowa obiektów przecinających rzeki w celu zwiększenia ich przepustowości, modernizacje istniejących obwałowań. Nowe obwałowania proponuje się tylko w uzasadnionych przypadkach tj. ochrony większych skupisk ludności.</p> <p>Zastosowana w SOOŚ metodologia oceny uwzględnia efekt skumulowany w poszczególnych zlewniach planistycznych. Polegała ona na przeprowadzeniu oceny zestawu działań przewidzianego dla danej zlewni planistycznej. Następnie ocena ta była transponowana na poziom regionu oraz dorzecza. Nie poddawano więc ocenie pojedynczych inwestycji, a wszystkie działania w danej zlewni, gdyż tylko pełen zestaw działań przewidzianych na poziomie zlewni może być skuteczny w aspekcie obniżenia ryzyka powodziowego. Przy ocenie oddziaływań na środowisko równie ważną jak ilość inwestycji jest ich skala i rodzaj. W SOOŚ wskazano na możliwość wystąpienia efektu skumulowanego. Dotyczy to na przykład zlewni, gdzie występuje duża liczba nowych odcinków wałów lub zlewni, w których w PZRP zaproponowano zbiorniki suche, w których jednocześnie planowane są do realizacji zbiorniki wielozadaniowe (ze względów innych niż przeciwpowodziowe).</p> <p>Duża ilość inwestycji w dorzeczu regionie wodnym górnej Wisły wynika ze szczegółowych analiz hydraulicznych, dla czterokrotnie większego niż zdefiniowany w WOPR obszar, w których aspekt oddziaływania na środowisko brany był w sposób odpowiedzialny pod uwagę. Niektóre zlewnie posiadają własne raporty oddziaływania na środowisko z pozytywną opinią RDOS.</p> <p>Ad. 2.</p> <p>W dokumencie PZRP w pierwszej kolejności poszukiwano metod najmniej inwazyjnych dla środowiska – nietechnicznych, polegających na m.in. możliwościach zwiększania retencji na różnych obszarach. Należy mieć na uwadze, że możliwości te w zależności od specyfiki poszczególnych regionów wodnych są różne. Na terenach dorzecza Odry w regionach wodnych Środ-</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>kowej Odry i Warty, wytypowano szereg obszarów (57 lokalizacji), dla których wstępnie przeanalizowano udatność hydrauliczną tych działań (odsunięcie wałów od rzeki lub ich likwidacja w celu odtworzenia retencji dolin rzek). Odsunięcie bądź likwidacja wałów na danym odcinku rzeki skutkuje poszerzeniem międzywala rzeki oraz powstaniem obszaru, który będzie zalewany podczas wezbrań. Pozwala to na lokalne obniżenie zwierciadeł wód powodziowych, co może mieć istotne znaczenie na poprawę bezpieczeństwa powodziowego, szczególnie w pobliskich miejscowościach. W celu dokładniejszego oszacowania oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć, konieczne jest przeprowadzenie pogłębionych studiów i modelowania hydraulicznego, na etapie prac projektowych. Na podstawie tej wstępnej analizy, w ramach pierwszego cyklu planistycznego, zaproponowano wykonanie szczegółowej weryfikacji możliwości wdrożenia działań dotyczących odtwarzania retencji dolin rzek. Do realizacji w obszarze dorzecza Odry przewidziano m.in. następujące działania:</p> <p>W RW Środkowej Odry wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> -szczegółowej koncepcji możliwości renaturyzacji dolin rzecznych w regionie wodnym; - szczegółowej analizy efektywności i możliwości rozstawu wałów w regionie wodnym dla ok. 25 lokalizacji. <p>W RW Warty wskazano m.in. na konieczność opracowania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programu renaturyzacji doliny Noteci na odcinku od ujścia rzeki Łobżonka do ujścia rzeki Drawy na długości ok. 120 km oraz - programu renaturyzacji Doliny Konińsko-Pyzderskiej wzdłuż rzeki Warty na długości ok. 50 km <p>Dla obszaru dorzecza Wisły w pierwszej kolejności zaproponowano wykonanie analiz skoncentrowanych na analizie możliwości renaturyzacji dolin rzecznych. Na przykład w regionie wodnym Środkowej Wisły, dla każdej Zlewni Planistycznej zaproponowano wykonanie opracowań koncepcyjnych: „Analiza możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych* w ramach utrzymania oraz zwiąk-</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>szania istniejącej zdolności retencyjnej w regionie wodnym Środkowej Wisły” oraz „Analiza możliwości likwidacji/zmiany funkcji oraz modernizacji obiektów zagrażających środowisku, infrastrukturalnych oraz pozostałych obiektów prywatnych i użyteczności publicznej wraz z analizą możliwości wykupu gruntów i budynków znajdujących się w strefach zalewowych”.</p> <p>W ZP Wisły lubelskiej zaproponowano ponadto wykonanie „Wielowariantowej koncepcji utworzenia sterowanego lub niesterowanego polderu, likwidacji wału przeciwpowodziowego lub innego wykorzystania w ramach zwiększenia retencji dolinowej obszaru chronionego obwałowaniem w rejonie istniejącego lewego wału rz. Wisły od m. Wesolówka do m. Sulejów (gm. Tarłów, pow. opatowski)”</p> <p>W RW Górnej Wisły zaproponowano wykonanie opracowania koncepcyjnego „Renaturyzacja wybranych obszarów doliny Wisły w ZP Wisły krakowskiej oraz wybranych obszarów doliny Wisły sandomierskiej”.</p> <p>Ponadto, w PZRP dla regionów wodnych Małej i Górnej Wisły zaproponowano wiele działań pozainwestycyjnych minimalizujących zagrożenie powodziowe. Do najważniejszych należą zwiększenia rezerw powodziowych na zbiornikach np. Goczałkowice. Przestrzeń dla rzek powiększana była w miejscach gdzie to było możliwe ze względu na stopień zagospodarowania terenów przyległych do wałów. W PZRP są przykłady takich działań (Nida), podobnie jak budowa kanałów ulgi. W wielu zlewniach planistycznych przewidziano opracowanie analiz możliwości przeniesienia/zmiany funkcji/adaptacji konstrukcji budynków/indywidualnych zabezpieczeń obiektów i opracowanie planów przesiedleń. Takie działania bazują właśnie na zrównoważonym podejściu czyli traktowaniu powodzi jako zjawiska naturalnego. Celem przeprowadzenia takiej analizy jest „odsunięcie ludzi od powodzi” a nie powodzi od ludzi oraz zapewnienie rzekom niezbędnej przestrzeni. Zrealizowanie działań nietechnicznych przewidzianych w Planach pozwoli dokładniej zdiagnozować problemy i potrzeby retencyjne analizowanych obszarów, a w konsekwencji umożliwią optymalny dobór środków ochrony przeciwpowodziowej.</p> <p>Ponadto zwracamy uwagę, iż działania związane z małą retencją służą lokalnie, przede wszystkim rolnictwu w okresach suszy. Ich znaczenie dla ochrony przed powodzią jest znacznie mniejsze i jedynie o lokalnym zasięgu (nie są to obiekty posiadające rezerwę powodziową). Co nie zmienia faktu, iż w okre-</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						sach niedoboru wody, są to działania niezwykle istotne.
5.	31.07./ 01.08.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, Obszar dorzecza Odry, Obszar dorzecza Pregoly	WWF Polska	<p>Uwagi ogólne Fundacji WWF Polska dotyczące wszystkich projektów PZRP</p> <p>Uwaga odnośnie katalogu działań, wspólnego dla wszystkich projektów PZRP</p> <p>Opis problemu.</p> <p>Przewidziane w projektach PZRP działania polegające na odwodnieniu gruntów rolnych stoją w sprzeczności z koniecznością zwiększania retencyjności zlewni wynikającej z zasad zarządzania rydzykiem powodziowym. Zapobieganie takim podtopieniom, jak również odbudowa urządzeń odwadniających, niewłaściwie konserwowanych i utrzymywanych, będzie powodować spadek retencyjności zlewni i zwykle będzie niekorzystana dla zarządzania ryzykiem powodziowym.</p> <p>Propozycja rozwiązania problemu</p> <p>Zapobieganie „lokalnym podtopieniom spowodowanym zniszczeniem urządzeń melioracyjnych w tym sieci drenarskich” nie powinno być w ogóle przedmiotem zarządzania ryzykiem powodziowym. Działanie 26 - Budowa i odtwarzanie systemów melioracji powinno obejmować jedynie ograniczenie odpływu wód z niewłaściwie użytkowanych (pozbawionych zastawek) sieci rowów odwadniających. Z katalogu działań należy usunąć działania polegające na odwodnieniu gruntów rolnych.</p> <p>W działaniu 2. - Ochrona/ zwiększanie retencji na obszarach rolniczych, dodać:</p> <p>a) „Utrzymywanie wysokiego uwodnienia, w tym zagadnienia gruntów torfowych, w tym dostosowanie upraw i metod gospodarki rolnej do wysokiego uwodnienia gruntów”. Głównym powodem ograniczenia retencji na torfowych gruntach rolnych jest, prowadzone w celu ułatwienia gospodarki rolnej, odwadnianie terenów rolniczych, w tym torfowisk w dolinach rzek. Bywa to powodem regulacji rzek w celu przyspieszenia odpływu wody. Skutkiem jest murszenie i degradacja torfów, powodująca znaczny spadek możliwości retencji wody w torfach;</p> <p>b) „Likwidacja wybranych systemów drenażu gruntów oraz</p>	Wyjaśnienie treści PZRP	<p>W PZRP w katalogu Działań, w działaniu 2 o nazwie „Ochrona/zwiększanie retencji leśnej w zlewni” wprowadzono opis, zgodnie z propozycją autora uwagi tj. „zmiana sposobu uprawiania gleby, stosowanie monokultur „wodochłonnych” np. zamiana gruntów ornych na użytki zielone itp., odtwarzanie „oczekwanych”, odtwarzanie mokradeł, starorzeczy, odtwarzanie systemów melioracyjnych zatrzymujących spływ wody, inne np. budowa zbiorników małej retencji; Utrzymywanie wysokiego uwodnienia, w tym zagadnienia gruntów torfowych, w tym dostosowanie upraw i metod gospodarki rolnej do wysokiego uwodnienia gruntów; Likwidacja wybranych systemów drenażu gruntów oraz wprowadzanie zadrzewień i zarośli śródpolnych; Tolerowanie piętrzeń i rozlewisk bobrowych”.</p> <p>Propozycje dotyczące opłaty powodziowej i retencyjnej zostały uwzględnione w ramach instrumentów w rozdziale 11 PZRP.</p> <p>Ad. Problemu 1:</p> <p>W trakcie analiz i opracowywania Planów branżowych było pod uwagę szereg różnych wariantów planistycznych, w tym także takich, które zawierały działania polegające na budowie zbiorników. W ostatecznej wersji PZRP, po dokonaniu weryfikacji analiz, do realizacji w pierwszym cyklu planistycznym, pozostawiono niewielką ilość zbiorników, z czego większość są to zbiorniki suche, a nie mokre. Odzwierciedleniem tego są listy strategicznych inwestycji technicznych wskazane w Planie dla obszaru dorzecza Wisły i w Planie dla obszaru dorzecza Odry (rozdział 12.3.2). Na tych listach wskazane są zlewnie, w których planowane są takowe zbiorniki. W Planie dla obszaru dorzecza Pregoly, w pierwszym okresie planistycznym, nie są planowane żadne działania techniczne.</p> <p>Przykładem może być region wodny Górnej Odry, gdzie w pierwszym cyklu przewidziano do realizacji wyłącznie suche zbiorniki tj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa suchego zbiornika Racibórz Dolny • Budowa suchych zbiorników w Gliwicach na cieku

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>wprowadzanie zadrzewień i zarośli śródpolnych” – jest to podstawowe działanie mogące zwiększyć retencję na mineralnych gruntach rolnych;</p> <p>c) „Tolerowanie piętrzeń i rozlewisk bobrowych” – jest to efektywny sposób naturalnej retencji wody, tak w krajobrazie leśnym jak i rolniczym, wart zaakceptowania nawet pewnych strat gospodarczych w wyniku zalewania i zabagnienia terenu.</p> <p>W realizacji tak sformułowanego działania 2a pomocne będzie wprowadzenie tzw. opłaty retencyjnej, którą rolnicy mogli by otrzymywać z II filara Wspólnej Polityki Rolnej za retencjonowanie wody na podmokłych użytkach zielonych oraz np. na gruntach rolnych zalanych wskutek działalności bobrów. Niestety dopłaty retencyjnej nie udało się wprowadzić w tej edycji PROW, pomimo, że prace nad jej wprowadzeniem były zaawansowane. Kwestia opłaty retencyjnej wymaga ponownego rozpatrzenia możliwie jak najszybciej (w ścisłej współpracy Ministerstwa Środowiska i Ministerstwa Rolnictwa i RW), aby opracować zasady jej naliczania, przetestować jej stosowanie na wybranych obszarach i wdrożyć opłatę retencyjną w kolejnej edycji PROW. Dopłata retencyjna miałaby duże znaczenie dla wprowadzenia i budowania poparcia dla nowego podejścia do społecznej roli rolnika: nie tylko producenta żywności i przyrody, ale także dostawcy ważnych usług na rzecz zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego.</p> <p>Dopłatę retencyjną uwzględnić w instrumentach prawno-finansowych wspomagających realizację PZRP.</p> <p>Uwagi odnośnie list inwestycji w projektach PZRP</p> <p>Problem 1.</p> <p>Zapowiadane przez KZGW priorytetowe potraktowanie nietechnicznych środków zmniejszania ryzyka powodzi nie przekłada się na ilość uwzględnionych w projektach PZRP przedsięwzięć polegających na odtwarzaniu/ wykorzystaniu naturalnej retencji dolinowej. Zdecydowanie przeważają zbiorniki mokre, czyli przedsięwzięcia o silnym negatywnym oddziaływaniu na ekosystem rzeki i jej doliny oraz o niskiej (w porównaniu z zbiornikami suchymi) efektywności w spłaszczaniu fali powodziowej/ spowalnianiu spływu wód ze zlewni, które wręcz mogą prowadzić do ograniczania retencji dolinowej.</p> <p>W trakcie dyskusji na spotkaniach konsultacyjnych PZRP wykonawcy PZRP używali argumentacji, że nie mogą zaplanować zbiornika suchego zamiast mokrego, gdyż w swoich analizach</p>		<p>Ostropka; Budowa suchych zbiorników w Gliwicach na potoku: Wójtowianka (1 zbiornik), Cienka (2 zbiorniki);</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa dwóch zbiorników w rejonie ulicy Bojkowskiej; Budowa zbiornika przeciwpowodziowego Bagier; • Budowa zbiornika ret. na prawym zawału Kłodnicy; • Budowa zbiorników na Potoku Mikulczyckim i Rokitnickim; • Zbiornik ret. na Sośnicy II; • Suchy zb. ret. na potoku Ornontowickim; • Suchy zb. na lewym zawału Kłodnicy; • Suchy zb. ret. przy ujściu potoku Chudowskim; • Zbiornik na potoku Promna, <p>Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że w Planach uwzględniono szereg działań nietechnicznych. Przyjęte działania są także wspierane instrumentami opisanymi szerzej w rozdziale 11 PZRP. Więcej informacji na temat działań nietechnicznych, w tym między innymi analiz możliwości zwiększenia retencji na obszarach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych.</p> <p>Ad. Problem 2:</p> <p>W procesie wypracowania wariantów w poszczególnych zlewniach, w pierwszej kolejności rozważano zalecane przez Dyrektywę Powodziową działania o charakterze nietechnicznym, oceniając ich znaczenie i zasięg oddziaływania z punktu widzenia celów i założonego poziomu zabezpieczenia przed powodzią. Zaproponowane warianty podlegały analizie wielokryterialnej, w wyniku której dla każdej zlewni zaproponowano wariant planistyczny, który zawiera zestaw działań do realizacji (zarówno nietechnicznych, jak i technicznych). W niektórych zlewniach planistycznych jedynym działaniem zaplanowanym w pierwszym okresie planistycznym są działania o charakterze nietechnicznym. Wśród działań nietechnicznych w wielu zlewniach planistycznych przewidziano między innymi: opracowanie analiz możliwości zwiększenia retencji na terenach leśnych, rolniczych i zurbanizowanych, analiz możliwości przeniesienia/zmiany funkcji/adaptacji konstrukcji budyn-</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>muszą opierać się na dokumentacji dostarczonej im przez WZMiUW lub RZGW, która to dokumentacja dotyczy jedynie wariantu zbiornika mokrego. Argumentacja taka jest nie do przyjęcia w świetle zasad analizy wariantów planowanych inwestycji oraz deklaracji KZGW, iż środki techniczne (tu zbiornik mokry) mogą być zastosowane dopiero wtedy, gdy zostanie wykazana niemożność zastosowania środków nietechnicznych (tu zbiornik suchy, polder, itp). W świetle tej deklaracji jest oczywiste, że jeśli w opinii WZMiUW lub RZGW jest możliwa budowa w danym miejscu zbiornika mokrego, to automatycznie (z b. rzadkimi wyjątkami) również jest możliwa budowa w tym miejscu zbiornika suchego.</p> <p>Zdecydowana dominacja zbiorników mokrych nad alternatywnymi rozwiązaniami budzi poważne obawy, że w listach inwestycji realizowanych w ramach PZRP pod nośnym społecznie hasłem ochrony przeciwpowodziowej próbuje się przemycić do PZRP zbiorniki o funkcji wyłącznie lub głównie rekreacyjnej.</p> <p>Propozycja rozwiązania problemu nr 1.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usunięcie z projektów PZRP wszystkich przedsięwzięć polegających na budowie mokrych zbiorników wodnych. Alternatywnie, wobec całkowitego usunięcia tych przedsięwzięć z PZRP, może być rozważone zastąpienie zbiorników mokrych zbiornikami suchymi, po wykonaniu modelowania wskazującego, że zbiornik w tej lokalizacji rzeczywiście ma istotne znaczenie dla spłaszczenia fali powodziowej/ ochrony cennej infrastruktury; • Wprowadzenie na szerszą skalę do projektu PZRP przedsięwzięć z zakresu nietechnicznych środków ochrony przeciwpowodziowej jednoznacznie pozytywnie oddziałujących na środowisko rzek i ich dolin, takich jak odtwarzanie naturalnej retencji poprzez odsuwanie obwałowań lub budowa polderów suchych. <p>Problem nr 2</p> <p>W projektach PZRP proponowane są działania polegające na ingerencji w koryta rzek, negatywnie wpływające na stan wód, takie jak regulacja, w tym wykonywanie opasek brzegowych na terenach, gdzie nie występuje żadna cenna infrastruktura. Jednocześnie nie uwzględniono mniej kosztownych i pozytywnie wpływających na środowisko rozwiązań alternatywnych takich jak. W efekcie w projektach PZRP znalazły się liczne działania, które wpisują się w złe praktyki zmniejszania ryzyka powodzi:</p>		<p>ków/indywidualnych zabezpieczeń obiektów, opracowanie planów przesiedleń, analiz możliwości wykupu gruntów i budynków znajdujących się w strefach zalewowych, a także analiz i koncepcji, które pozwolą na określenie niezbędnych działań do realizacji w dalszej perspektywie czasowej. Takie działania bazują właśnie na zrównoważonym podejściu czyli traktowaniu powodzi jako zjawiska naturalnego. Celem przeprowadzenia takiej analizy jest „odsunięcie ludzi od powodzi” a nie powodzi od ludzi oraz zapewnienie rzekom niezbędnej przestrzeni.</p> <p>Należy podkreślić, że w Planach przewidziano również wdrożenie instrumentów, które są wspomagające do przewidzianych działań.</p> <p>Ad. Problem 3:</p> <p>Istniejące zbiorniki wodne Włocławek oraz Sulejów pełnią nie tylko funkcje przeciwpowodziowe, lecz również inne, istotne zadania społeczne i gospodarcze, w związku z czym możliwość wyłączenia zbiorników z eksploatacji została odrzucona na wczesnym etapie analiz. Przewidziane w wariantcie proponowanym do realizacji makroniwelacje oraz udrożnienia części cofkowych tych zbiorników mają za zadanie neutralizację negatywnych konsekwencji ich funkcjonowania, to znaczy zmniejszania przepustowości koryt rzek prowadzącego do powstania miejsc szczególnie zatorogennych, a tym samym wzrostu ryzyka powodziowego dla okolicznych obszarów. Ze względu na charakter zagrożenia powodzią zatorowymi w częściach cofkowych zbiorników wodnych, obniżenie poziomów piętrzenia, a tym samym zwiększenie rezerwy powodziowej na tych obiektach nie jest alternatywą do kosztownych, lecz koniecznych udrożeń likwidujących miejsca szczególnie zatorogenne, a w przypadku Zbiornika Włocławskiego również umożliwiających prowadzenie akcji lodolamania.</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>nieefektywne ekonomicznie i szkodliwe dla środowiska.</p> <p>Propozycja rozwiązania problemu nr 2.</p> <p>Gruntowna rewizja inwestycji zaplanowanych w projektach PZRP z uwzględnieniem porównania efektywności ekonomicznej i skutków środowiskowych planowanej regulacji oraz rozwiązań alternatywnych wobec regulacji cieków (np. zmiana sposobu użytkowania doliny, wypłata odszkodowań, wykup gruntów zagrożonych erozją boczną) prowadząca zwłaszcza do usunięcia z list inwestycji nieuzasadnionych ekonomicznie i szkodliwych dla środowiska ingerencji w koryta rzek.</p> <p>Problem nr 3</p> <p>W projektach PZRP przewidziane są bardzo kosztowne działania realizowane w czasach zbiorników zaporowych, które nie pełnią żadnej istotnej funkcji w zarządzaniu ryzykiem powodziowym. Makroniwelacja i rekultywacja zaledwie dwóch takich zbiorników (Sulejowski na Pilicy i Włocławski na Wiśle) będzie kosztowała ok. 250 mln zł. Realizacja tych przedsięwzięć znacząco zredukuje pulę środków na działania przewidziane w PZRP. Środki te można by o wiele lepiej wykorzystać w innych regionach kraju, gdzie rzeczywiście istnieją poważne zagrożenia powodzią. Dla porównania, koszt odsunięcia obwałowań nad Odrą prowadzący do odtworzenia 600 ha terenów zalewowych (projekt Domaszków – Tarchalice) wynosi ok. 20 mln zł. Porównanie to wskazuje, że za kwotę 250 mln zł można by odtworzyć, z korzyścią dla zarządzania ryzykiem powodziowym i dla stanu wód i ekosystemów od wód zależnych, ponad 7000 ha terenów zalewowych w dolinie Odry lub Wisły.</p> <p>Propozycja rozwiązania problemu nr 3.</p> <p>Usunięcie z projektów PZRP bardzo kosztownych działań polegających na makroniwelacji zbiorników zaporowych i przeznaczenie zaoszczędzonych środków na działania polegające na odtwarzaniu naturalnej retencji dolinowej.</p>		
6.	31.07./ 01.08.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, Obszar dorzecza Odry, Obszar dorzecza Pregoty	WWF Polska	<p>Uwagi ogólne Fundacji WWF Polska dotyczące wszystkich strategicznych ocen oddziaływania na środowisko projektów PZRP</p> <p>Problem 1.</p> <p>Niewłaściwe pogrupowanie przedsięwzięć z załącznika 5 do PZRP w 15 typów przedsięwzięć</p> <p>Wątpliwości budzi pogrupowanie przedsięwzięć w typy. Typ 5</p>	Wyjaśnienie treści Prognozy i PZRP	<p>Ad. Problem 1.</p> <p>W załączniku D.4 do Prognozy dla obszaru dorzecza Odry i obszaru dorzecza Wisły, a w załączniku nr B.4 dla obszaru dorzecza Pregoty przedsięwzięcia zostały pogrupowane typologicznie, pod kątem podobieństwa w oddziaływaniach na środowisko. Przyjęte 15 typów przedsięwzięć nie stanowi prostej generalizacji i przełożenia działań z katalogu działań PZRP. W katalogu PZRP (załącznik 5 do PZRP) znajdują się działania, które mogą być przypisane do różnych typów przed-</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>„Regulacja rzek i potoków” i typ 6 „Oczyszczanie i utrzymanie koryt rzecznych” zawierają przedsięwzięcia, które powinny być zakwalifikowane jako regulacje. Typ 6 zawiera prace w korzyści: „kształtowanie, zmiany brzegów, skarp”, w związku z czym została zatarta granica pomiędzy regulacją a utrzymaniem cieków. Regulacja i utrzymanie cieków znacząco różnią się intensywnością negatywnego wpływu na środowisko prawnymi uwarunkowaniami realizacji takich działań. W rezultacie nieprawidłowe określenie granicy pomiędzy typem 5 i 6 utrudni rzeczyswistą ocene wpływu danego przedsięwzięcia na środowisko.</p> <p>W przypadku typu 10 „Renaturyzacja i rewitalizacja ekosystemów wodno-błotnych” przemieszono działania o pozytywnym wpływie na stan wód cieków („przywracanie naturalnego charakteru cieków wodnych, odtwarzanie starorzeczy i terenów podmokłych”) oraz działania negatywnie wpływające na stan cieków („odtworzenie, budowa małych zbiorników wodnych”). W rezultacie tej logicznej niespójności, istnieje ryzyko, że w nieuzasadniony sposób przedsięwzięcia zaklasyfikowane do tego typu niesłusznie uznano jako pozytywnie oddziałujące na środowisko. Budowa lub odtwarzanie małych zbiorników retencyjnych na małych i średnich ciekach pogarsza bowiem stan wód cieku a analogiczny sposób jak budowa dużego zbiornika na dużej rzece. W załączniku 4 do prognozy w omówieniu potencjalnego oddziaływania na środowisko w trakcie eksploatacji/funkcjonowania działań z typu 10 uznano je jako jednoznacznie pozytywnie oddziałujące na środowisko i całkowicie pominięto kwestię niekorzystnego oddziaływania na środowisko (w tym na stan wód, gatunki i siedliska) budowy lub odtwarzania małych zbiorników retencyjnych.</p> <p>Propozycja rozwiązania problemu nr 1</p> <p>Rewizja klasyfikacji przedsięwzięć na typy. Z typu 6 należy usunąć działania, które nie są pracami utrzymaniowymi. Z typu 10 należy usunąć „odtworzenie, budowa małych zbiorników wodnych” i przenieść te działania do typu 1 „Zbiorniki wodne” lub utworzyć osobny typ „Małe zbiorniki wodne”.</p> <p>Problem 2.</p> <p>Zawężenie przedstawionego w załączniku 4 do SOOŚ zakresu potencjalnego oddziaływania na środowisko typów wyodrębnionych działań do siedlisk chronionych na mocy dyrektywy siedli-</p>		<p>siewięć. Dlatego też, w Prognozie w Załączniku D.4 (B.4 w przypadku obszaru dorzecza Pregoty) doprecyzowano rodzaje inwestycji jakie znajdują się w każdym z 15.-tu typów działań. Pod nazwą: „Regulacja rzek i potoków” rozumiane jest przede wszystkim kształtowanie profilu podłużnego i przekroju poprzecznego poprzez zabudowę hydrotechniczną natomiast pod nazwą „Oczyszczanie i utrzymanie koryt rzecznych” – przede wszystkim działania mające na celu udrożnienie koryta poprzez np. jego odmulenie, usuwanie rumoszu, piasku, mułu, drzew i gałęzi a nie jak w przypadku prac regulacyjnych wykonanie zabudowy hydrotechnicznej. Szczegółowy opis zawarto w Załączniku D.4 (B.4 w przypadku obszaru dorzecza Pregoty).</p> <p>Grupa działań rewitalizacyjnych obejmuje działania w zakresie rewitalizacji obszarów wodno-błotnych jak również realizacji małych zbiorniczek wodnych np. w lasach służących poprawie funkcjonowania przedmiotów ochrony - gatunków i siedlisk (nie zbiorniki z infrastrukturą). Wszystkie te działania mają służyć renaturyzacji i rewitalizacji obszarów zależnych od wód. Każda inwestycja, w tym dotycząca budowy zbiorników była analizowana jednostkowo i kwalifikowana do typu działania SOOŚ. Praktycznie zbiorniki takie w PZRP ostatecznie nie występują.</p> <p>Należy również tutaj zauważyć, że klasyfikacja poszczególnych przedsięwzięć nie przekłada się automatycznie na ocenę ich potencjalnego wpływu na środowisko. W każdym przypadku decydujące będą faktycznie planowane działania powodujące ingerencję w środowisko.</p> <p>Ad. Problem 2.</p> <p>Oddziaływania na środowisko w Załączniku 4 przedstawiają najbardziej istotne, typowe oddziaływania wynikające z realizacji działań, odpowiednie dla poziomu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Szczegółowe oddziaływania dla danej inwestycji rozpatrywane powinny być na etapie indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Dla wytypowanych inwestycji, które oceniono jako mające negatywny wpływ lub dla których wskazano ryzyko konfliktu w kontekście możliwości realizacji celów wskazanych w SOOŚ, zostały przeanalizowane szczegółowo przedmioty</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>skowej. Gatunki roślin i zwierząt potraktowano bardzo lakonicznie - brak jest określenia oddziaływania na konkretne gatunki chronione polskim i/ lub wspólnotowym prawem. Brakuje również określenia oddziaływań na parametry stanu/ potencjału wód w rozumieniu wymogów ramowej Dyrektywy Wodnej. Tak znaczące zawężenie zakresu potencjalnego oddziaływania na środowisko działań przewidzianych w PZRP powoduje, że ocena potencjalnego oddziaływania danego przedsięwzięcia na środowisko będzie niepełna i nieprecyzyjna. Mankament ten jest szczególnie istotny wobec problemu zagrożenia osiągnięcia w Polsce dobrego stanu wód i konieczności możliwie jak najbardziej precyzyjnego określenia skumulowanego wpływu różnych przedsięwzięć hydrotechnicznych i melioracyjnych na stan wód.</p> <p>Propozycja rozwiązania problemu nr 2</p> <p>Poprawienie załącznika 4 do SOOŚ: poszerzenie przewidywanego potencjalnego oddziaływania na środowisko typów wyodrębnionych działań o oddziaływanie na konkretne gatunki chronione polskim i/ lub wspólnotowym prawem oraz oddziaływań na parametry stanu/ potencjału wód. Konieczna będzie ponowna ocena oddziaływania na środowisko przedsięwzięć przewidzianych w PZRP, zgodnie z poprawionym zakresem oddziaływań poszczególnych typów działań.</p> <p>Problem 3</p> <p>Bardzo poważnym mankamentem SOOŚ (który WWF sygnalizował na spotkaniach konsultacyjnych dot. projektu SOOŚ) jest bardzo duża generalizacja prezentacji intensywności negatywnych oddziaływań na środowisko przedsięwzięć ujętych w projektach planów PZRP. Oddziaływania projektu PZRP na środowisko przedstawiane są bowiem na poziomie zlewni planistycznych zamiast na poziomie zlewni jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych. Powoduje to, że SOOŚ nie są kompatybilne z aktualizacją Planów Gospodarowania Wodami i są w dużej mierze bezwartościowe dla oceny wpływu PZRP na stan wód. Nie pozwalają przy tym zwłaszcza na ocenę wpływu skumulowanego działań planowanych w ramach PZRP i aPGW oraz działań zawartych w opracowywanych Planach Utrzymania Wód.</p> <p>Propozycja rozwiązania problemu nr 3</p> <p>Przedstawienie oddziaływań na środowisko przedsięwzięć ujętych w projektach planów PZRP poziomie zlewni jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych oraz poszczególnych obszarów Natura 2000 i innych obszarowych form ochrony przyrody.</p>		<p>ochrony w planowanych lokalizacjach oraz zaproponowano dla nich działania minimalizujące i ewentualnie gdy konieczne - kompensacyjne. Dla wszystkich obszarów chronionych w zasięgu oddziaływania PZRP wskazano w Załączniku E.1. przedmioty ochrony – ich jakość i znaczenie.</p> <p>Oddziaływania na stan/potencjał wód w rozumieniu RDW uwzględniono zarówno w analizach szczegółowych, jak i na etapie analizy wielokryterialnej PZRP w kryteriach środowiskowych oraz w SOOŚ uwzględniając m.in. wpływ planowanych 15-tu typów przedsięwzięć na biologiczne, fizykochemiczne oraz hydromorfologiczne elementy jakości.</p> <p>W ramach analiz prowadzonych na potrzeby wyboru docelowego wariantu planistycznego, wykonano szczegółowe oceny obejmujące między innymi wpływ na parametry hydromorfologiczne (ocena sztucznych barier ograniczających migrację organizmów wodnych i transport rumowiska, ocena występujących form erozyjnych i depozycyjnych, ocena charakteru dna rzeki lub potoku i inne) oraz biologiczne (fitobentos, makrofity, makrobezkręgowce, ryby). Wyniki tych analiz zostały zregulowane i zaprezentowane w kartach Hot-Spot-ów, które stanowią załącznik 11 do PZRP. Ponadto należy pamiętać, że rozbudowane materiały analityczne, z uwagi na ich obszerność nie zostały wprowadzone do dokumentu PZRP, jednakże są dostępne i będą opublikowane po zakończeniu prac w projekcie.</p> <p>Szczegółowe oddziaływania oraz analizy efektu skumulowanego, prowadzone w ramach SOOŚ, opierały się na ww. ocenach i zostały przedstawione w Prognozie, odpowiednio dla poziomu strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w poszczególnych Załącznikach dla regionów wodnych.</p> <p>Szczegółowe analizy oddziaływania planowanych inwestycji na gatunki chronione wraz ze szczegółowymi propozycjami działań minimalizujących i kompensacyjnych, mogą i powinny zostać przeprowadzone na etapie oceny oddziaływania dla przedsięwzięcia.</p> <p>Ad. Problem 3.</p> <p>Przygotowana strategiczna ocena oddziaływania na środowisko, zgodnie z wymaganiami ustawy o oś, odpowiada poziomem szczegółowości dokumentowi poddawanemu ocenie tj. PZRP dla obszaru dorzecza. Wyniki przeprowadzanych analiz poddawane były agregacji, oraz przedstawiane na poziomie dorzecza, regionu wodnego oraz zlewni planistycznej jako najniższe-</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
						<p>go poziomu przedstawianych wyników.</p> <p>Z uwagi na specyfikę PZRP oraz strategiczny poziom przeprowadzanych analiz wnioski nie zostały przedstawione wynikowo dla obszaru poszczególnych dorzeczy w odniesieniu do zlewni JCWP.</p> <p>Niemniej jednak podkreślenia wymaga, iż strategiczna ocena oddziaływania PZRP w zakresie wpływu na możliwość realizacji celu: „Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych jednolitych części wód”, przeprowadzona została poprzez analizę oddziaływań planowanych działań w obrębie poszczególnych JCWP, z uwzględnieniem ich kwalifikacji (sztuczne, silnie zmienione, naturalne) oraz stanu. Przeprowadzone analizy planowanych działań w obrębie poszczególnych JCWP pozwoliły ostatecznie na wykazanie potencjalnej konieczności zastosowania wyłączeń zgodnie z art. 4.7. RDW, o ile zachodziła taka konieczność.</p> <p>W przypadku działań dla których wskazana została możliwość wpływu na stan JCWP, potencjalne oddziaływania zostały przedstawione szczegółowo na poziomie regionów wodnych, w dokumentach Załączników A. do dokumentu Prognozy.</p> <p>Prodzone analizy uwzględniały efekt skumulowany planowanych działań zarówno w odniesieniu do wpływu na osiągnięcie celów środowiskowych jednolitych części wód, jak również pozostałe poddawane analizom cele.</p> <p>Podobnie jak w przypadku JCWP, analizy wpływu na realizację celu: „ochrona bioróżnorodności” obejmowały ocenę wpływu planowanych w pierwszym cyklu planistycznym PZRP działań, na poszczególne zidentyfikowane obszary Natura 2000, oraz inne obszarowe formy ochrony. Wynikowo wskazywane są obszary, co do których prognozowane jest ryzyko wystąpienia negatywnego wpływu.</p>
7.	31.07./ 01.08.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, Obszar dorzecza Odry,	Osoba fizyczna	<p>Dokument prognozy Uwagi ogólne: Dokument jest nieprzejrzysty informacje skupione w załącznikach i dokumencie nie współgrają ze sobą. Należałoby dokument przeformować, w obecnej formie jest trudny do czytania i interpretacji. Być może ten zabieg był celowy i miał na celu utrudnienie czytającemu rozeznania się w nim i</p>	Wyjaśnienie treści Prognozy	Prognoza oddziaływania na środowisko projektu PZRP spełnia wymagania prawa w sprawie zakresu i poziomu szczegółowości zawartych w niej informacji. Układ Prognozy prowadzi logicznie czytelnika przez tok przeprowadzonych analiz tj. od przyjętych założeń, poprzez analizy merytoryczne, aż po przyjęte wnioski. Prognoza zawiera podsumowanie oraz streszcze-

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
		Obszar dorzecza Pregoly		<p>zawołowania faktu, iż tak naprawdę jest on bardzo lakoniczny i nie zawiera prawie żadnych konkretów. Prognoza sprawia wrażenie jakby nie była pisana przez ekspertów. Inwestycje zawarte w PZRP odnoszą się przede wszystkim do wód, natomiast w dokumencie prognozy nie określono zupełnie wpływu na ichtiofaunę, która jest jednym z ważniejszych z punktu widzenia ochrony wód składnikiem. Nie wspominając o braku jakiegokolwiek opisów dotyczących malakofauny, makrobezkręgowców, owadów oraz roślin chronionych. Autorzy nie podają literatury!!!</p> <p>Nawet w miejscach, w których powołują się na jakieś badania nie ma przypisów. Podając jakiegokolwiek dane w celu porównania należy zamieścić przypis czy doniesienie do spisu literatury. Nie można bowiem nawet sprawdzić prawidłowości opisów w całym dokumencie i jego załącznikach.</p> <p>Rozdział 4.4.2</p> <p>Weryfikacji należy podać dane użyte w dokumencie dotyczące JCWP, dotyczące zarówno statusu (naturalne, silnie zmienione, sztuczne), typologii,</p> <p>Rozdział 6.3.3. Uwaga dotyczy Prognozy dla obu dorzeczy Wisły i Odry.</p> <p>Najważniejsza część prognozy oddziaływania ma około dziesięć stron to chyba jakaś pomyłka.</p> <p>Rozdział zawiera wiele błędów merytorycznych. Opisano siedliska zresztą z wieloma błędami, (na przykład strona 234 (Wisła) i opis oddziaływania dla siedliska 91D0 bory i lasy bagienne, jako zagrożenie wskazano prace utrzymaniowe na brzegu morskim. To siedlisko nie występuje na brzegach morskich. Tego typu błędów jest znacznie więcej. Zestawienie nie zawiera ważnych siedlisk wodo zależnych takich jak: 1230, 1210, 1330, 1150, 3270, 3260, 6430 i wiele innych. Ta część wymaga przerehabilitacji przeanalizowania wielu czynników od nowa. W obecnej postaci jest nie do przyjęcia. Autorzy prześlizgnęli się po temacie.</p> <p>Kolejnym ważnym błędem rozdziału jest fakt, iż odniesiono się wyłącznie do siedlisk oraz ptaków. Nie ma analizy oddziaływania przeprowadzonej dla bardzo ważnych z punktu widzenia ochrony wód i utrzymania dobrego stanu ekologicznego grup zwierząt, czyli: ryb, bezkręgowców (zwłaszcza wodnych i wodozależnych), Nie wspominając o braku analiz dla płazów i gadów (praktycznie wszystkie gatunki są wodozależne) oraz ssaków. Autorzy nie odnoszą się również w jakikolwiek sposób do roślin chronionych.</p> <p>Powyższe uwagi proszę zastosować do wszystkich dokumentów</p>		<p>nie informacji w języku niespecjalistycznym. Każdy z załączników jest przywołany w tekście i powiązany logicznie z treścią Prognozy. Materiały źródłowe zebrano w rozdziale 10 na końcu Prognozy, a odniesienia do nich podano w treści poszczególnych rozdziałów. Objętość dokumentu jest znaczna, co wynika z obszerności i złożoności samego dokumentu strategicznego, podlegającego ocenie.</p> <p>Prognoza, aby była możliwie syntetyczna i czytelna, przyjmuje założenia metodyczne, które opisano w rozdziale 2.2. i powiązanych z nim załącznikach. Wyniki Prognozy mogą być interpretowane tylko przez pryzmat przyjętej metodyki. Na przykład: ocenę wpływu wdrożenia Planu na realizację celu „Ochrona bioróżnorodności” oparto na potencjale siedlisk przyrodniczych, zwłaszcza występujących w dolinach rzecznych, co wyjaśniono w metodyce oceny. Tym samym poprzez ocenę wpływu na potencjał siedlisk oceniono wpływ na występujące w nim chronione gatunki roślin, zwierząt (w tym na przywołane w uwadze gatunki: ichtiofauny, malakofauny, makrobezkręgowców owadów, płazów, gadów i ssaków) i grzybów. W Prognozie napisano (str. 234, rozdział 6.3.3): „W ramach w/w siedlisk znacząco negatywne oddziaływania mogą dotyczyć także występujących w obrębie chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów oraz ich siedlisk. Dla przykładu, analizując szczegółowiej, na etapie oceny oddziaływania na środowisko/Naturę 2000 planowanego przedsięwzięcia, wpływ na siedlisko 1130 (ujścia rzek) należy zwrócić uwagę na gatunki występujące w strefie mieszania wód słodkich ze słonymi, ryby dwuśrodowiskowe oraz foki szare i powiązane z tymi siedliskami ptaki.”</p> <p>Uwaga dotycząca rozdziału 4.4.2. jest zbyt ogólna, trudno się do niej odnieść. W tabeli zamieszczono najbardziej aktualne dane, które zostały uzyskane od KZGW. Są to te same dane, które były wykorzystane do przygotowania aPGW (w ramach której następuje każdorazowo weryfikacja i przygotowanie wykazu JCW), a więc dane aktualne i spójne dla obu tych dokumentów.</p> <p>Rozdział 6.6.3. jest rzeczywiście jednym z ważniejszych rozdziałów Prognozy, ze względu na znaczenie formalne określenia oddziaływania na obszary Natura 2000, co autorzy Prognozy podkreślili wielokrotnie w jej treści. Zawiera wszystkie niezbędne informacje konieczne do tzw. oceny natury na poziomie strategicznym z punktu widzenia zarówno ryzyka dla</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>w obecnej formie najważniejsza część prognozy wydaje się być kompletnie nie spójna i pozbawiona sensu.</p> <p>Rozdział 6.4.2 (Uwaga dotyczy wszystkich dokumentów)</p> <p>Proszę jeszcze raz przeanalizować dane podane w macrycach oddziaływania, całość nie trzyma się kupy, proszę również przeanalizować spójność opisów w dokumencie z wynikami wpisanymi do macrycy oddziaływania.</p> <p>Przykład: _Tabela 6.4.1 Charakterystyka zidentyfikowanych oddziaływań na realizację celu "Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód"_</p> <p>Pierwsze 5 działań nie wpływa na nic w żaden sposób są to działania: Ochrona/zwiększanie retencji leśnej w zlewni , Ochrona/ zwiększanie retencji na obszarach rolniczych , Ochrona/ Zwiększanie retencji na obszarach zurbanizowanych, spawalnia- nie spływu powierzchniowego, renaturyzacja koryt cieków i ich brzegów .</p> <p>Wszystkie te działania będą oddziaływać w różnicowany sposób na bioróżnorodność.</p> <p>Ale nie tylko przy tych działaniach popełniono rażące błędy, praktycznie każda z kategorii działań ,ma po macoszemu przypisane oddziaływania. Kilka przykładów - Ochrona brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza (nie będzie oddziaływać pozytywnie?!!), Budowa i odtwarzanie systemów melioracji (nie wystąpi krótkotrwałe oddziaływanie na etapie realizacji?!!).</p> <p>Prośba o przeanalizowanie wszystkich macryc w dokumencie (we wszystkich dorzeczach) pod tym kątem.</p> <p>Załączniki: Załącznik D.4 Wisła: 1.3.2 POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIE NA BIORÓŻNORODNOŚĆ, FLORE I FAUNĘ</p> <p>"Budowla piętrząca stanowi istotną barierę na trasie wędrówki ryb, co ma szczególne znaczenie dla ryb dwuśrodowiskowych (jak: losoś, troć, certa, jesiotr)." - jakie jest to znaczenie? Co takie bariery powodują? Czy tylko te gatunki są zagrożone poprzez budowlę piętrząca. Jaki gatunek jesiotra ma na myśli autor?</p> <p>Brak wzmianek o bezkręgowcach!!! Brak opisu wpływu na stan</p>		<p>realizacji celu „Ochrona bioróżnorodności” oraz możliwości przyjęcia PZRP przez Radę Ministrów.</p> <p>Rozdział nie zawiera błędów wskazanych przez autora uwagi – siedlisko 91D0 jak najbardziej występuje w pasie przybrzeżnym Morza Bałtyckiego, np. w zagłębieniach międzywydmowych i może być zagrożone pracami związanymi z utrzymaniem brzegu morskiego.</p> <p>Ocenę wpływu wdrożenia Planu na realizację celu „Ochrona bioróżnorodności” oparto na potencjale siedlisk przyrodniczych, co opisano powyżej.</p> <p>Potencjalne oddziaływania zostały oszacowane w oparciu o identyfikację konfliktu poszczególnych typów przedsięwzięć zaplanowanych w projekcie PZRP, z uwzględnieniem kumulacji możliwych do wystąpienia w czasie lub/i przestrzeni oraz w odniesieniu do uwarunkowań środowiska, w którym ingerencje te mogą wystąpić. Na obecnym etapie strategicznym stosowano również zasadę przezroczności. Przyjęte podejście opisano szczegółowo w metodyce. Na powołanej w uwadze str. 234 napisano: „Po zidentyfikowaniu wodoróżnych przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000 przeanalizowano bardziej szczegółowo poszczególne typy przedsięwzięć i zweryfikowano potencjalne znaczące oddziaływanie na przedmiot i cel ochrony danego obszaru Natura 2000 poprzez przyzmat zaplanowanych prac. W wyniku tej oceny, stwierdzono, że najbardziej narażone na potencjalnie znacząco negatywne oddziaływanie są następujące siedliska wodoróżne: (...).” Na stronie tej wymieniono siedliska wodoróżne najbardziej narażone na potencjalnie znacząco negatywne oddziaływanie planowanych w danym Hot Spocie, czy regionie wodnym prac powodujących ingerencję w środowisko. Nie znaczy to, że są to wszystkie możliwe siedliska wodoróżne. Celem było tutaj podanie informacji konkretnie odnoszących się do analizy określonych prawdopodobnych sytuacji ze strategicznego punktu widzenia. Na poziomie oceny oddziaływania na środowisko, przed wydaniem zgody na realizację przedsięwzięć, każda taka sytuacja będzie analizowana ze szczegółowością odpowiednią do indywidualnej analizy poszczególnych inwestycji. Dodatkowo, należy zwrócić uwagę, że rozdział 6.3.3 odnosi się do sytuacji na poziomie całego dorzecza. Zbiera on wnioski z analiz prze-</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>wód, na właściwości fizykochemiczne wód? Jak te zmiany mogą wpływać na faunę?</p> <p>Rozdział 1.3.2 powinien zostać znacząco rozbudowany, już zdecydowanie lepiej opisano wpływ na wody 1.3.3.</p> <p>1.3.7 POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE:</p> <p>"Korzystne oddziaływanie w obrębie dolin rzecznych poniżej budowli piętrzącej, nastąpi głównie w odniesieniu do złóż wydobywanych metodą odkrywkową. W przeważającej części są to złoża surowców mineralnych." - Co ze złożami torfu i torfowiskami? Czemu nie uwzględniono wpływu budowy na ten element?</p> <p>2.3.2 POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIE NA BIORÓŻNORODNOŚĆ, FLORE I FAUNĘ</p> <p>Jaki wpływ będą miały suche zbiorniki na ichtiofaunę i malakofaunę skoro w następnym podrozdziale dot. wód, piszecie państwo o pogorszeniu stanu wód.</p> <p>"Zmiana sposobu użytkowania terenu w obrębie suchych zbiorników może mieć różny charakter. Najmniejsze negatywne oddziaływanie wynikałoby z zachowania dotychczasowego użytkowania, zwłaszcza utrzymanie roślinności łąkowej (bez użytkowania) lub łąkowej i ziołoroślowej (utrzymanie kośne)." - jak zatem mogą wpływać na takie użytkowanie наносzone do czaszy zbiornika osady, mające często w składzie metale ciężkie. Czy użytkowanie kośne i pastwiskowe jest bezpieczne na takim terenie?</p> <p>Dodatkowo, co w przypadku gdy przy użytkowaniu kosnym gromadzona biomasa zostanie wymyta?</p> <p>TEKST WKLEJONY DWA RAZY:</p> <p>"Potencjalne oddziaływanie na klimat i powietrze</p> <p>Ze względu na okresowe i krótkotrwałe napełnianie zbiornika, nie przewiduje się oddziaływania suchych zbiorników na klimat, który z definicji dotyczy zjawisk długotrwałych.</p> <p>2.3.4 POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT I POWIETRZE</p> <p>Ze względu na okresowe i krótkotrwałe napełnianie zbiornika, nie przewiduje się oddziaływania suchych zbiorników na klimat, który z definicji dotyczy zjawisk długotrwałych."</p> <p>3.3.2 POTENCJALNE ODDZIAŁYWANIE NA</p>		<p>przeznaczonych dla poszczególnych regionów wodnych, zamieszczonych w załącznikach A do Prognozy (rozdziały 4.3, 5.2.1 oraz 5.3), co wskazywano zarówno w opisie metodyki Prognozy, jak i wielokrotnie w samym rozdziale 6.3.3.</p> <p>W przywołanych matrycach z rozdziału 6.4.2 przedstawiono wyniki analiz tylko dla tych działań planowanych w ramach PZRP, których wykonanie przewidziano w pierwszym okresie planistycznym. W przypadku, jeśli danego działania nie zaplanowano, to nie przewidywano jego wpływu na środowisko oznaczając je „-”. Definicje do charakterystyki oddziaływań i przyjęte założenia podano powyżej tabeli. Autorzy Prognozy nie przewidują, aby ingerencje w naturalne procesy mogły wpływać pozytywnie na poszczególne „przyrodnicze” cele ochrony środowiska (w tym „Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla wód” – stąd w zasadzie brak oddziaływań pozytywnych – poza drobnymi wyjątkami wyjaśnionymi pod tabelą. W przypadku przywołanej w uwadze melioracji rzeczywicie błędnie oznaczono, że oddziaływanie to nie wystąpi. Jednak na stronie powyżej tabeli (239) wskazano, że: „W przypadku przedsięwzięć o charakterze budowlanym przeprowadzono odrębną analizę na etapie budowy i eksploatacji przedsięwzięcia. Stwierdzono, że dla wszystkich typów przedsięwzięć występujących na etapie realizacji (budowy) dwa rodzaje potencjalnych oddziaływań: (...). Tym samym błąd oznaczenia w tabeli nie miał znaczenia dla wyników oceny wykonanej w Prognozie.</p> <p>Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji.</p> <p>W ramach oceny strategicznej ocenia się wpływ wszystkich działań i celów określonych w dokumencie strategicznym, a nie poszczególnych inwestycji z osobna. Dlatego też, analizy dotyczą oddziaływań skumulowanych, jakie mogą wystąpić na danym obszarze. Poziom szczegółowości oceny strategicznej jest inny niż poziom analiz, jakie są wykonywane na potrzeby konkretnych inwestycji (ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko). Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsię-</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>BIORÓŻNORODNOŚĆ, FLORE I FAUNĘ</p> <p>"Zajęcie terenu przez nowe inwestycje mogą bezpośrednio zniszczyć siedliska stanowiące przedmiot zainteresowania UE, w tym również priorytetowe, w szczególności siedliska w profilu poprzecznym cieków, jak np:</p> <p>91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe;</p> <p>91F0 - łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe;</p> <p>6430 - ziołorośla górskie i nadrzeczne;</p> <p>7230 - górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk;</p> <p>6440 - łąki selernicowe;</p> <p>6510 - niżowe i górskie łąki świeże użytkowane ekstensywnie;</p> <p>6410 - zmiennowilgotne łąki trzęślicowe;</p> <p>6120 - ciepłolubne - śródładowe murawy napiaskowe."</p> <p>Z tego co się orientuje siedliskiem priorytetowy z wyżej wymienionych są tylko dwa 91E0 oraz 6120 należało by to inaczej opisać bądź wyróżnić siedliska priorytetowe.</p> <p>Rozdział dotyczący wałów i polderów jest lepiej opisany pod względem bioróżnorodności, podobna strukturę z podziałem na oddziaływanie na rośliny i faunę powinny mieć inne rozdziały. W części dotyczącej wałów słabo opisano wpływ na ichtiofaunę opisy należałoby rozbudować.</p> <p>PODSUMOWANIE:</p> <p>Te podane powyżej błędy są tylko wierzchołkiem problemu. Moją podstawową uwagą do dokumentu jest masa błędów. Niespójności głównego dokumentu prognozy z załącznikami.</p> <p>Struktura dokumentu jest myląca i niejasna. Dokument nie wnosi, brak rzetelnej oceny wpływu realizacji założeń PZRP na bioróżnorodność. Rozdziały osiane w różny sposób chaotycznie, powinny mieć podobną strukturę. Wnoszę o ujednoczenie opisów. Przy każdym analizowanym czynnikiem jak np.: wały, poldery, zbiorniki:</p> <p>struktura powinna składać się z wpływu na siedliska, faunę (ze szczególnym uwzględnieniem ichtiofauny, malakofany, organizmów wodnych i wodozależnych), florę. W obecnym stanie dokument jest absolutnie nie do przyjęcia.</p> <p>Kolejnym ważnym elementem do poprawy dla wszystkich 3</p>		<p>wzięcia na środowisko.</p> <p>Należy również pamiętać o tym, że nie ma szczegółowej, jednolitej informacji o siedliskach przyrodniczych i siedliskach gatunków chronionych dla większości obszarów chronionych, a tylko dla niektórych w ramach opracowywania planu zadań ochronnych dokonywane są rozpoznania/weryfikacje. Brak jednolitej inwentaryzacji przyrodniczej powierzchni dorzecza powoduje, że nieuchronne jest posługiwanie się licznymi założeniami i uproszczeniami wskazanymi w Prognozie.</p> <p>W Prognozie przytoczono informacje wynikające z SDF-ów obszarów Natura 2000, gdyż jest to najbardziej powszechna i jednolita struktura danych o obszarach chronionych w ramach sieci Natura 2000, w skali całej Unii Europejskiej. Ponadto, należy mieć na uwadze, że dokumenty te (SDF) są aktualizowane o dane z Planów Zadań Ochronnych, jeśli takowe zostały przyjęte.</p> <p>W załączniku nr E.1 „Formy ochrony przyrody”, w tabeli nr 1 „Zestawienie obszarów ochrony siedliskowej Natura 2000, na obszarze oddziaływania PZRP” wskazano listę siedlisk, które są przedmiotem ochrony w ramach poszczególnych obszarów Natura 2000. W zakresie gatunków, będących przedmiotem ochrony wskazano tylko te, które mają znaczenie dla danego obszaru Natura 2000 (kolumna „Jakość i znaczenie”).</p> <p>W związku z przytoczonymi wyjaśnieniami, ewentualne drobne korekty informacji w odniesieniu do poszczególnych typów przedsięwzięć w Załączniku D.4. pozostają bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy.</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				dorzeczy jest załącznik zawierający informacje o obszarach chronionych. To jakaś kpina, skopiowanie w dodatku bezmyślne informacji z kart SDF. Co więcej pominięte i tu nie wiem czy z rozmysłem czy nie gatunki zwierząt i roślin z obszarów siedliskowych. Jeśli ocenę oddziaływania opieraliście państwo o te dane to gdzie są cele ochrony obszarów?!!! Czemu informacje skopiowano z kart SDF skoro część z nich jest nieaktualna? Nie wykorzystano zupełnie potencjału jaki daje przeprowadzony na potrzeby PZO Natura 2000 monitoring siedlisk i gatunków. Wnoszę o poprawienie tego załącznika i uzupełnienie o informacje takie jak cele ochrony obszarów, zagrożenia, gatunki roślin i zwierząt, najlepiej zaczerpnięte m.in [1]. z zatwierdzonych dokumentów PZO obszarów Natura 2000.		
8.	31.07./ 01.08.2015 r.	Obszar dorzecza Wisły, Obszar dorzecza Odry, Obszar dorzecza Pregoty	Osoba fizyczna	<p>Uwagi do prognozy projektu PZRP na przykładzie obszaru dorzecza Wisły</p> <p>Załącznik D4</p> <p>Poniższe uwagi proszę traktować jako uwagi do wszystkich załączników dotyczących charakterystyki typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji w prognozowanych dokumentach, gdyż we wszystkich znajdują się podobne niedopatrzenia, braki oraz nieścisłości.</p> <p>Uwaga ogólna do opisu potencjalnego wpływu na środowisko w trakcie eksploatacji na bioróżnorodność. Autorzy prognozy podają bardzo mało konkretnych informacji dotyczących potencjalnego oddziaływania poszczególnych typów inwestycji. Wpływ należałoby rozbudować np.</p> <p>tak jak zostało to zrobione w przypadku oddziaływania wałów oraz polderów. Taka ilość informacji absolutnie nie wyczerpuje tematu nawet biorąc pod uwagę najbardziej typowe oddziaływania.</p> <p>Wiele niezrozumiałych i zawyłych opisów przytoczonych przez autorów wymaga przez czytelnika odniesienia do tekstu źródłowego w celu zrozumienia co autor miał na myśli. Niestety nie ma praktycznie żadnych przypisów zarówno w załączniku, jak i w dokumencie. Proszę poprzeć opis oddziaływań stosowną literaturą.</p> <p>Zasobami naturalnymi nie są wyłącznie złoza, z których jest prowadzona eksploatacja. Warto byłoby dokonać oceny również pod kątem wpływu na stan zachowania i jakość złóż, nie tylko</p>	Wyjaśnienie treści Prognozy	<p>Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji.</p> <p>Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.</p> <p>Ponadto struktura Załącznika D.4. została przyjęta w taki sposób, aby w jednym miejscu zebrane zostały informacje istotne z punktu widzenia przeprowadzenia oceny strategicznej oraz późniejszego wykorzystania jej wyników na etapie oceny oddziaływania na środowisko indywidualnych przedsięwzięć. Stąd pogrupowanie wszystkich rodzajów informacji w ramach poszczególnych typów przedsięwzięć. Takie ujęcie informacji w pewnych przypadkach może stwarzać wrażenie powtarzania tych samych treści, zostały one jednak zweryfikowane i pogrupowane tak, aby w rozdziale poświęconym konkretnym typom przedsięwzięć znalazł się komplet informacji do wykorzystania zarówno podczas oceny strategicznej, jak i oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko.</p> <p>Rozdział 1.3.2</p> <p>Rozdział wskazuje najbardziej istotne elementy związane z oddziaływaniem zbiorników wodnych na środowisko. Wskazane w uwadze przykłady były rozważane, jednak nie uznane za istotne na tym poziomie oceny oddziaływania na środowisko.</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>pod kątem wpływu na ich wydobycie.</p> <p>Środki i działania minimalizujące - Etap projektowania, Etap budowy/realizacji, Etap eksploatacji/funkcjonowania, Kompensacje, Procedura oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, obszary Natura 2000 i cele środowiskowe wód - w każdym z tych rozdziałów jest niemal dokładnie słowo w słowo to samo, co tylko sztucznie nadaje objętość dokumentu. Może warto byłoby przebudować ten załącznik w sposób taki aby informacje o działaniach i ich podstawie prawnej znalazły się w jednym miejscu. Powinno to nadać większej przejrzystości załącznikowi oraz wyeliminuje liczne powtórzenia.</p> <p>Czytając rozdziały odnosi się wrażenie, że autorzy bardzo wybiórczo traktuje temat. Głównie w aspekcie oddziaływania na faunę oraz uwzględniania w ocenie oddziaływań pozytywnych. Takie podejście wydaje się sprzeczne ze sztuką. Wszystkie przytoczone typy inwestycji w głównej mierze wpływają na wody powierzchniowe oraz bioróżnorodność biologiczną. Natomiast w załączniku potraktowane są one bardzo ogólnikowo. Dotyczy to wszystkich absolutnie typów inwestycji, a nie jedynie tych do których dodatkowe uwagi zawarto poniżej.</p> <p>Rozdział 1.3.2</p> <p>Obecny opis jest wybiórczy i mało szczegółowy. Tak duże inwestycje jak sztuczne zbiorniki powinny być dokładnie przeanalizowane pod kątem potencjalnego oddziaływania.</p> <p>"Likwidacja okresowych zalewów przez zbiornik jest szczególnie niekorzystna dla zależnych od okresowych zalewów siedlisk ptaków oraz lasów łęgowych (91E0, 91F0) i łąk sełnicowych (6440).", "Zmiany transportu rumowiska powodują zagrożenie dla siedlisk od niego zależnych, czyli kamieńców nadrzecznych 3220, 3230, 3240, oraz mulistych brzegów rzek 3270, a także łąk stanowiących siedliska ptaków.". Autorzy ograniczają się do wymienienia oddziaływań nie uwzględniając ich skutków. Stwierdzenie, że coś będzie negatywnie oddziaływać nie wydaje się wystarczającym wytłumaczeniem zagadnienia.</p> <p>W fazie eksploatacji sztuczny zbiornik wodny będzie powodował zmianę poziomu wód gruntowych, co ma istotne znaczenie dla siedlisk chronionych, a co nie zostało uwzględnione w analizie. Brak również oceny wpływu zmiany stosunków wodnych w tym zmiany reżimu, natlenienia, temperatury wywołanych eksploata-</p>		<p>Pozostają bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy.</p> <p>Rozdział 1.3.6.</p> <p>Zgodnie z przedstawioną metodyką Prognozy, walory rekreacyjne zostały ujęte jako jeden z komponentów oceny wpływu na krajobraz.</p> <p>Rozdział 1.4.1.</p> <p>Informacje w tym rozdziale to materiał ekspercki z wykorzystaniem zarówno doświadczeń poszczególnych ekspertów, jak i literatury przedmiotu. Materiały źródłowe zostały podane w dokumencie głównym Prognozy (Rozdział 10).</p> <p>Rozdział 2.3.2</p> <p>Ogólny opis oddziaływań nie znaczy, że nie zostały one wzięte pod uwagę w ocenie oddziaływania. Ocena na poziomie strategicznym wymaga przyjęcia pewnych założeń i uproszczeń. Ewentualne doszczegółowienie informacji we wskazanym zakresie pozostaje bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy.</p> <p>Rozdział 2.3.3</p> <p>Rozdział dotyczy potencjalnego oddziaływania na wody powierzchniowe i podziemne, oprócz tego, omyłkowo znalazła się tam informacja o wpływie na klimat i powietrze. Jest to błąd edycyjny.</p> <p>Rozdział 2.3.7.</p> <p>Wskazany przykład to literówka bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy.</p> <p>Rozdział 2.4.1</p> <p>Informacje w tym rozdziale to materiał ekspercki z wykorzystaniem zarówno doświadczeń poszczególnych ekspertów, jak i literatury przedmiotu. Materiały źródłowe zostały podane w dokumencie głównym Prognozy (Rozdział 10).</p> <p>Rozdział 3.3.3</p> <p>Wskazany przykład to literówka bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy.</p> <p>Rozdział 4.2.</p> <p>W rozdziale jest mowa o bulwarach i murach oporowych. Wskazany przykład to błąd edycyjny bez znaczenia dla końco-</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>cją zbiornika sztucznego na gatunki zależne od wód. Absolutnie niedopuszczalne wydaje się pomijanie tak istotnych z punktu przyrodniczego oddziaływań.</p> <p>Zasadne wydaje się również rozwinięcie wpływu inwestycji na gatunki zwierząt na które powstały zbiornik wodny może mieć wpływ. Powinno zostać opisane zarówno potencjalne negatywne oddziaływanie, które w przedmiotowym dokumencie zostało okrojone do dosłownie dwóch zdań, co z uwagi na typ inwestycji, i zmiany jakie powoduje w środowisku jest dużym błędem merytorycznym. Całkowicie natomiast pominięto mogące mieć miejsce oddziaływanie pozytywne, na gatunki zwierząt zależne od wód, które nie ograniczają się do gatunków występujących w ciekach, ale również należą do nich gatunki ptaków i ssaków zamieszkujących zbiorniki i ich bezpośrednie okolice.</p> <p>Dodatkowo zbiornik może mieć również pewne pozytywne aspekty na jakość wód, jak np. zwiększenie natlenienia cieków poniżej zapory.</p> <p>Brak uwzględnienia wszystkich potencjalnych oddziaływań wydaje się niedopuszczalnym błędem.</p> <p>1.3.6 "Zbiornik retencyjny w czasie eksploatacji może potencjalnie zwiększyć atrakcyjność rekreacyjną obszaru poprzez wykorzystanie go jako miejsce do aktywnego wypoczynku związanego nie tylko z żeglugą, kąpieliskami, wędkarstwem, ale także miejscem docelowym wycieczek pieszych, konnych, czy rowerowych."- to nie jest wpływ na krajobraz</p> <p>1.4.1 Przedstawiony zostaje katalog zasad związany z minimalizacją wpływu zbiorników wodnych. Przydałoby się podać literaturę dotyczącą zagadnienia.</p> <p>2.3.2 Bardzo lakoniczny opis. Co z wpływem na florę i faunę związanym ze zimną częstotliwości wylewów rzeki, zmianą stosunków wodnych terenów przyległych w czasie napełnienia zbiornika, wielkości terenów zalewowych itp.</p> <p>Bardzo istotnym elementem wpływającym na biologię cieku jest przerwanie ciągłości morfologicznej rzeki, co może nastąpić w wyniku budowy zapory. Pomimo tego, że oddziaływanie to jest niezmiernie istotne to zostało pominięte w prognozie. Moim zdaniem braki te należy bezwzględnie uzupełnić.</p> <p>2.3.3 W rozdziale znalazł się wpływ na klimat i powietrze</p> <p>2.3.7. Popiętrzenie poprawić na podpiętrzenie</p> <p>2.4.1 Przedstawiony zostaje katalog zasad związany</p>		<p>wych wniosków Prognozy.</p> <p>Bulwary i mury oporowe zostały ujęte w jeden typ przedsięwzięcia ze względu na podobne cechy tych obiektów oraz ich realizację głównie w obszarach zurbanizowanych w miejscach istniejącej już presji na doliny rzeczne. Ewentualne uszczegółowienia pozostają bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy.</p> <p>Informacje w tym rozdziale to materiał ekspercki z wykorzystaniem zarówno doświadczeń poszczególnych ekspertów, jak i literatury przedmiotu. Materiały źródłowe zostały podane w dokumencie głównym Prognozy (Rozdział 10).</p> <p>Rozdział 5.3.2</p> <p>Rozdział zawiera opis potencjalnych oddziaływań na bioróżnorodność. Jest tam również informacja o wpływie na faunę powiązaną z wymienionymi wyżej siedliskami. Ewentualne uszczegółowienia pozostają bez wpływu na końcowe wnioski Prognozy.</p> <p>Informacje w tym rozdziale to materiał ekspercki z wykorzystaniem zarówno doświadczeń poszczególnych ekspertów, jak i literatury przedmiotu. Wskazana w uwadze pozycja stanowiła jeden z wielu materiałów źródłowych, które zostały podane w dokumencie głównym Prognozy (Rozdział 10).</p> <p>Rozdział 5.3.3.</p> <p>Stabilizacja koryta oczywiście wpływa na elementy biologiczne wód, co zostało wskazane w rozdziale. Ewentualne uszczegółowienia pozostają bez wpływu na wnioski końcowe Prognozy.</p> <p>Rozdział 5.3.6</p> <p>Walory rekreacyjne zostały ujęte, zgodnie z metodyką przedstawioną w Prognozie, jako jeden z elementów oceny oddziaływania na krajobraz.</p> <p>Rozdział 6.3.2 i 6.3.3</p> <p>Wskazane w uwadze elementy mogą oczywiście wystąpić. Ewentualne uszczegółowienia opisów potencjalnych oddziaływań w Załączniku D.4. pozostają bez wpływu na wnioski końcowe Prognozy.</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>z minimalizacją wpływu zbiorników wodnych. Przydałoby się podać literaturę dotyczącą zagadnienia.</p> <p>3.3.3 w określonych sytuacjach- poprawić</p> <p>4Proszę doprecyzowywać opisując oddziaływanie, że mowa jest o murach oporowych, gdyż powoduje to niejasności.</p> <p>4.2 "W trakcie budowy wałów przeciwpowodziowych i polderów należy liczyć się z wystąpieniem następujących potencjalnych oddziaływań na środowisko:"- należy poprawić na mury oporowe i bulwary</p> <p>W opisie bulwarów widnieje zapis "Stanowią formę odcinającą środowisko wodne od lądowego." W opisie murów oporowych nie ma ani słowa o odgradzaniu środowisk. Natomiast w oddziaływaniu piszą państwo "Szczególnie negatywna jest budowa murów, ale również budowa bulwarów stanowi odcięcie dla migracji gatunków wodno-lądowych, "- to daje pewne nieścisłości w kwestii tego czy szczególnie negatywnie wpływają w końcu mury, czy bulwary.</p> <p>4.3.3 Warto jednak oddzielić opis wpływu murów oporowych od bulwarów.</p> <p>Wpływ bulwarów jest opisywany pod kątem wpływu na środowisko obwałowań, natomiast budowa mury oporowego nie jest związana z koniecznością budowy obwałowań. Wykonana przez autora prognozy ocena potencjalnego wpływu w znacznej części odnosi się do terenów międzywala, bądź zawala, co nie do końca jednak odnosi się do wpływu murów oporowych. Proponuję skupić się na wpływie umocnień brzegowych zamiast obwałowaniu, gdyż ono zostało opisane we wcześniejszym rozdziale.</p> <p>Brak informacji na temat mogących zachodzić negatywnych zmian."</p> <p>Również realizacja murów oporowych zmienia morfologię cieku wpływając niekorzystnie na stan wód."- to trochę zbyt mało mówiący opis oddziaływania. Należy uwzględnić wpływ inwestycji na wskaźniki oceny biologicznej.</p> <p>4.3.6 Należy chyba przeredagować cały rozdział. Opis jest absolutnie niezrozumiały i nieczytelny. Proszę podać literaturę z której korzystano.</p> <p>5.3.2 Czytając rozdział odnosi się wrażenie że autorzy prognozy zapominają o czym jest rozdział. Ani słowem nie jest wspomnia-</p>		

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne									
				<p>ne na temat wpływu na jakąkolwiek faunę. W punku widzenia przyrodniczego niedopuszczalne jest całkowite pominięcie w opisie oddziaływania gatunków zwierząt!!! Patrząc na opis oddziaływania na siedliska można wysnuć wnioski iż autorzy są w posiadaniu opracowania Natura 2000 a gospodarka wodna, tak więc polecam zajrzeć do Tabeli 2 gdzie są wymienione gatunki zwierząt wodnych i mokradłowych. W zasadzie polecam lekturę całego opracowania w celu rozszerzenia opisów oddziaływania na faunę.</p> <p>5.3.3 Zupełnie pominięto wpływ na elementy biologiczne oceny wód. Powoduje to, że ocena oddziaływania jest niepełna i zafałszowana. Chyba, że autorzy uważają, że stabilizacja koryta w żaden sposób nie wpływa na elementy biologiczne cieku. Jeśli tak to może warto byłoby również takie podejście wyjaśnić.</p> <p>5.3.6 "Wybudowane ostróg może zwiększyć atrakcyjność miejsca dla spacerowiczów i wędkarzy." Taki zapis chyba bardziej pasuje do wpływu na ludzi niż na krajobraz.</p> <p>6.3.2 i 6.3.3 Poprawa przepustowości koryta, może również powodować poprawę warunków przepływu, co może pozytywnie wpływać na faunę cieku, również ichtiofaunę stanowiącą el. oceny biologicznej w jakości wód. Usuwanie śmieci oraz zamuleń może mieć wpływ na poprawę jakości wód, co zostało całkowicie pominięte w ocenie.</p>											
9.	31.07.2015 r.	Obszar dorzecza Odry RW Dolnej Odry i rzek Przymorza Zachodniego i Obszar dorzecza Wisły RW Dolnej Wisły	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju Departament Transportu Morskiego i Bezpieczeństwa Żeglugi	<p>Ponadto istnieją duże rozbieżności w ujęciu potencjalnego oddziaływania w odniesieniu do analizowanych celów ochrony środowiska.</p> <table border="1"> <tr> <td>Zlewnia planistyczna</td> </tr> <tr> <td>Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi</td> </tr> <tr> <td>Ochrona bioróżnorodności</td> </tr> <tr> <td>Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód</td> </tr> <tr> <td>Zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne</td> </tr> <tr> <td>Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb</td> </tr> <tr> <td>Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa walorów krajobrazowych</td> </tr> <tr> <td>Ochrona dziedzictwa kulturowego</td> </tr> <tr> <td>Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości</td> </tr> </table>	Zlewnia planistyczna	Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi	Ochrona bioróżnorodności	Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód	Zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne	Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb	Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa walorów krajobrazowych	Ochrona dziedzictwa kulturowego	Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości	Wyjaśnienie treści Prognozy	<p>Program ochrony brzegów morskich „obejmuje swoim zakresem przedsięwzięcia mające na celu zabezpieczenie brzegów morskich przed zjawiskiem erozji”.[...] W ramach Programu podejmuje się również zadania dotyczące budowy, rozbudowy i utrzymania systemu zabezpieczenia przeciwpowodziowego terenów nadmorskich, w tym usuwania uszkodzeń w systemie zabezpieczenia przeciwpowodziowego brzegów morskich – co ma przełożenie na program inwestycyjny będący częścią Programu, przy czym żadne z zadań nie odnosi się explicite do ochrony przeciwpowodziowej.</p> <p>W ramach Prognozy dokonuje się badania zgodności z innymi dokumentami strategicznymi w zakresie celów i kierunków działań. Zabezpieczenie brzegów przed zjawiskiem erozji nie jest więc sprzeczne z celami PZRP. Jednak w ujęciu strategicznym nie stanowi uwarunkowań dla jego celów i kierunków działań.</p> <p>W ramach opracowywanego PZRP na najbliższy okres wskazano tylko kilka wybranych działań dotyczących ochrony brzegu</p>
Zlewnia planistyczna															
Ochrona zdrowia i bezpieczeństwa ludzi															
Ochrona bioróżnorodności															
Wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód															
Zmniejszenie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne															
Ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb															
Ochrona, a jeśli to możliwe poprawa walorów krajobrazowych															
Ochrona dziedzictwa kulturowego															
Cele gospodarcze i ochrona dóbr materialnych o dużej wartości															

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne																																																	
				<table border="1"> <tr> <td>Zalew Szczeciński</td> <td>++</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>++</td> </tr> <tr> <td>Brzeg Morski (Odra)</td> <td>++</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>0</td> <td>++</td> </tr> <tr> <td>Rzek Przymorza / Zalewu Wiślanego i Zatok (wody morskie)</td> <td>+</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>0</td> <td>-</td> <td>+</td> <td>+</td> <td>+</td> </tr> </table> <p>Podejście takie nie zostało wyjaśnione w Prognozie. Prosimy o przedstawienie uzasadnienia dla takiego zróżnicowania. Biorąc pod uwagę aktualne wpisane w karty działań oddziaływania przedstawiają się następująco: Nr tabeli</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th rowspan="2">Nr działania</th> <th rowspan="2">Działanie (tylko działania techniczne, zabiegi biotechniczne)</th> <th colspan="4">Wpływ na realizację celów Dyrrektywy Powodzio- wej</th> <th colspan="2">Wpływ na środowisko i cele środowiskowe z art. 4 RDW</th> </tr> <tr> <th>zdrowie i życie ludzi</th> <th>dziedzictwo kulturowe</th> <th>Środowisko</th> <th>Działalność gospodarcza</th> <th></th> <th></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Zalew Szczeciński	++	0	0	0	0	0	0	++	Brzeg Morski (Odra)	++	-	-	0	0	0	0	++	Rzek Przymorza / Zalewu Wiślanego i Zatok (wody morskie)	+	-	-	0	-	+	+	+	Nr działania	Działanie (tylko działania techniczne, zabiegi biotechniczne)	Wpływ na realizację celów Dyrrektywy Powodzio- wej				Wpływ na środowisko i cele środowiskowe z art. 4 RDW		zdrowie i życie ludzi	dziedzictwo kulturowe	Środowisko	Działalność gospodarcza												<p>morskiego przed powodzią ze strony morza i te działania były przedmiotem analizy eksperckiej na potrzeby SOOS. Autorzy Prognozy, zgodnie z podejściem metodycznym opisanym w Prognozie, analizowali zestaw działań przewidzianych w PZRP, w odniesieniu do całej zlewni planistycznej jaką jest ZP Rzek Przymorza / Zalewu Wiślanego i Zatok (wody morskie). Ocena końcowa przedstawiona w tabeli 9.1.1 na str. 303 Prognozy jest wynikiem ocen cząstkowych odnoszących się do poszczególnych działań, a więc obejmuje aspekt potencjalnej kumulacji oddziaływań wynikających z realizacji wszystkich działań przewidzianych w tej zlewni planistycznej. Autorzy Prognozy stosowali zasadę przezorności tj. rozważany był możliwie najbardziej negatywny scenariusz realizacji działań, co nie oznacza, że w przypadku inwestycji realizowanych przy brzegu morskim, oddziaływania wystąpią z taką siłą. Zależy to bowiem od konkretnych rozwiązań inwestycyjnych, a w szczególności zastosowania środków minimalizujących, które zostały opisane w Załączniku D.4 Prognozy. Ocena końcowa „nieznacznie negatywny” („-„) oznacza zgodnie z legendą „Wdrożenie PZRP niesie za sobą niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe przeważające ewentualne pozytywne w tym zakresie, ogranicza możliwość realizacji celu. Możliwa minimalizacja wpływu, ale poza środkami standardowymi dla danego typu przedsięwzięcia, należy wskazać indywidualne środki minimalizujące.” Zgodnie z tym kluczem, należy rozumieć, że ocena „nieznacznie negatywny” w odniesieniu do celu strategicznego jakim jest ochrona bioróżnorodności oraz wspieranie osiągnięcia celów środowiskowych dla jednolitych części wód, wskazuje, że wdrożenie działań zaproponowanych w zlewni Rzek Przymorza/Zalewu Wiślanego i Zatok może mieć wpływ neutralny na osiągnięcie ww. dwóch celów strategicznych ochrony środowiska, gdy zastosowane będą indywidualne środki minimalizujące.</p> <p>Wyniki analiz, z których wnioski zostały przedstawione w Prognozie, w niczym nie uchybiają wnioskowi z prowadzonych w innym zakresie (zarówno pod względem metodycznym jak i przedmiotowym) soos dla Programu ochrony brzegów morskich.</p>
Zalew Szczeciński	++	0	0	0	0	0	0	++																																															
Brzeg Morski (Odra)	++	-	-	0	0	0	0	++																																															
Rzek Przymorza / Zalewu Wiślanego i Zatok (wody morskie)	+	-	-	0	-	+	+	+																																															
Nr działania	Działanie (tylko działania techniczne, zabiegi biotechniczne)	Wpływ na realizację celów Dyrrektywy Powodzio- wej				Wpływ na środowisko i cele środowiskowe z art. 4 RDW																																																	
		zdrowie i życie ludzi	dziedzictwo kulturowe	Środowisko	Działalność gospodarcza																																																		

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku					Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne		
56				Prowadzenie zabiegów ochrony biotechnicznej	NIE	NIE	TAK	TAK	++	0		
57				Odtwarzanie odcinków wydm zniszczonych w wyniku wezbrań sztormowych	TAK	NIE	TAK	TAK	0	0		
58				Budowa lub przebudowa konstrukcji hydrotechnicznych ochrony brzegu zniszczonych w wyniku wezbrań sztormowych	TAK	TAK	TAK	TAK	0	0		
59				Odtwarzanie plaż zniszczonych w wyniku wezbrań sztormowych w celu zapewnienia ochrony brzegu morskiego.	TAK	NIE	TAK	TAK	0	0		
62				Ochrona brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza	TAK	TAK	TAK	TAK	-/0/+	-/0/+		
<p>Karta zadań dla ochrony brzegów morskich przed erozją i zagrożeniem od strony morza wskazuje, że wpływ na JCW może być zarówno dodatni negatywny jak i neutralny. Na podstawie przeprowadzonej analizy i dotychczasowych ocen oddziaływania na środowisko dla inwestycji z zakresu ochrony brzegów morskich, wyników prowadzonego monitoringu stanu wód nie stwierdzono, aby realizacja zadań ochronnych zagrażała utrzymaniu lub pogorszeniu wód oraz biologicznych struktur w środowisku wodnym.</p>												

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>Obecnie trwają prace nad nowelizacją ustawy wprowadzającej Program ochrony brzegów morskich. Wykonana została również strategiczna ocena oddziaływania na środowisko dla przedmiotowej zmiany.</p> <p>Postanowienia Prognozy oddziaływania na środowisko dla Programu wskazała, że:</p> <p>Zadania Programu nie wpłyną na stan elementów fizykochemicznych i biologicznych jakości wód. Nie są źródłem emisji do wód substancji priorytetowych oraz substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska morskiego. W odniesieniu do elementów hydromorfologicznych, to topografia i batymetria dna bez względu na realizację budowli ochrony brzegów podlega znaczącej dynamice w wyniku zachodzących procesów morfo-lito i hydrodynamicznych.</p> <p>Zmiana jakości wód i stanu ekosystemów odnosi się jedynie do możliwej lokalnej i chwilowej zmiany parametrów wody w wyniku resuspensji materiału osadowego (wzrost mętności, spadek przezroczystości, zmiana warunków tlenowych), ograniczonej do okresu wykonywania prac czerpalno-refulacyjnych. Prace czerpalne jak i prace związane z odkładem urobku w strefie brzegowej oddziałują na środowisko wodne w momencie ich wykonywania, przy czym stopień ich oddziaływania zależy od jakości osadów przeznaczonych do wyczerpania oraz czasu prowadzenia prac. Chwilowe i lokalne oddziaływanie na wody morskie dotyczyć może również fazy budowy falochronów brzegowych i progów podwodnych, które z założenia zlokalizowane są w strefie przybrzeżnej, osłabiając energię nabiegających fal i ograniczając odpływ materiału osadowego w stronę morza.</p> <p>Z dotychczasowych doświadczeń wynika, że budowle ochrony brzegów nie stanowią zagrożenia dla wskaźników określających dobry stan środowiska wód morskich. Zastosowanie do budowy materiałów naturalnych (kamień, piasek) oraz materiałów posiadających atesty techniczne wykluczy ich negatywne oddziaływanie na wody morskie.</p> <p>Ponadto odpowiednie zagospodarowanie terenu, na którym będą realizowane zadania przewidziane Programem, prawidłowe zagospodarowanie powstających odpadów oraz zastosowanie najlepszej dostępnej techniki (BAT) pozwoli na osiągnięcie wysokiego poziomu ochrony wód,</p>		

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>zarówno powierzchniowych jak i podziemnych.</p> <p>Specyfiką środowiska wód przybrzeżnych i przejściowych jest podleganie presji wynikającej zarówno z gospodarczej działalności prowadzonej na lądzie, jak i na morzu. Te części wód są odbiornikami zanieczyszczeń z dużego obszaru lądu i ich stan jest bezpośrednio zależny od stanu części wód śródlądowych, zanieczyszczeń wprowadzanych z wodami rzek wpływających do Bałtyku, jak i od ograniczenia presji w głębi lądu. Aż 97 % zanieczyszczeń wprowadzanych do Bałtyku powstaje na lądzie, pozostałe 3% wynika z działalności prowadzonej na morzu (m.in. porty, żegluga, wydobywanie surowców i minerałów) (Diagnoza aktualnego stanu... 2010).</p> <p>Tym samym można stwierdzić, że zadania ochrony brzegów morskich oraz zadania realizowane w ramach Programu Ochrony Brzegów Morskich nie ingeruje w zapisy Ramowej Dyrektywy Wodnej UE oraz nie wpływa na osiągnięcie celów środowiskowych dla wód, określonych tą dyrektywą.</p> <p>W załączeniu przekazuję również Prognozę oddziaływania na środowisko dla Programu ochrony brzegów morskich.</p> <p>Tym samym należy wskazać, że nie można zakładać, że działania z zakresu ochrony brzegów morskich mogą tylko i wyłącznie negatywnie wpływać na JCW.</p> <p>W związku z tym proponujemy wskazać, na obecnym etapie nie jest możliwa taka ocena i przedmiotowe przedsięwzięcia mogą oddziaływać pozytywnie, negatywnie oraz neutralnie na JCW.</p> <p>Brak jest również uzasadnienia do stwierdzenia, że ochrona brzegów morskich będzie miała negatywny wpływ na JCW. Autorzy Prognozy dla PZRP nie przedstawili wiarygodnych danych i źródeł, na których oparli swoje stwierdzenia.</p>		

Tabela 1.2 Uwagi zgłoszone do obszaru dorzecza Pregoly

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
1.	29.07.2015 r.	Obszar dorzecza Pregoly (całe dorzecze)	Dyrekcja Gene- ralna Lasów Państwowych	<p>Uwaga nr 1</p> <p>Załącznik D. Dokumentacja metodyczna; D.3. Analiza istotności działań</p> <p>Tabela 1 – Analiza istotności działań strona 4</p> <p>Treść zgłoszonej uwagi:</p> <p>W działaniu nr 1 - Ochrona/zwiększanie retencji leśnej w zlewni. W naszym przekonaniu opisane działania (zalesianie terenów, prowadzenie odpowiedniej gospodarki w lasach, odtwarzanie oczek wodnych i zbiorników retencyjnych) powinno być uznane jako działanie istotne również w kolumnie 4. Zmniejszanie wrażliwości i przygotowanie na zmiany klimatyczne. Opisane działania wpisują się w założenia prowadzenia zrównoważonej gospodarki leśnej zgodnie z Ustawą o lasach, co ma przyczynić się do wzrostu stabilności ekosystemów leśnych na zmiany warunków klimatycznych obserwowane w ostatnich latach.</p>	Wyjaśnienie treści Prognozy	<p>Analiza istotności działań przedstawiona w Załączniku D.3 do Prognozy, zgodnie z metodyką jej opracowania, została przeprowadzona na wstępnym etapie prac w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Jej celem było wskazanie obszarów istotnych z punktu widzenia prowadzenia dalszych analiz środowiskowych dla poszczególnych działań z Katalogu PZRP.</p> <p>Wskazanie (lub nie) istotności poszczególnych działań dla realizacji wybranych celów ochrony środowiska miało na celu wskazanie działań do dalszych analiz. Jeżeli dane działanie zostało oznaczone jako istotne z punktu widzenia choćby jednego z celów ochrony środowiska, podlegało dalszym analizom wpływu na realizację wszystkich ośmiu celów. Czyli jeżeli dla działania nr 1 zostały wskazane jako istotne cele nr 2, 3, 5, 6 i 7, to działanie to podlegało pełnej ocenie wpływu na możliwość realizacji wszystkich analizowanych w Prognozie strategicznych celów ochrony środowiska.</p> <p>Analiza istotności działań nie przesądza o prognozowanym wpływie działań PZRP na środowisko, czy też korelacji działań z poszczególnymi celami. Została wykorzystana jako narzędzie wskaźnikowe do dalszych analiz. Pozwoliła na wybór tych działań PZRP, które tworzą ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.</p> <p>Ewentualne korekty analizy istotności działań we wskazanym w uwadze zakresie pozostają bez wpływu na ostateczne wnioski Prognozy.</p>
2.	29.07.2015 r.	Obszar dorzecza	Dyrekcja Gene- ralna Lasów	<p>Uwaga nr 4`</p> <p>Zał. D. Dokum. metod.; D.4 Charakt. typowych przeds., ich od-</p>	Wyjaśnienie treści Prognozy	<p>Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowi-</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
		Pregoly (całe dorzecze)	Państwowych	dział.; Roz. 11 Zalesianie; 11.3.9; str. 119 Treść uwagi – Ostatnie zdanie akapitu „W przyszłości możliwość prowadzenia trzebieży kontrolowanej i ograniczonego pozyskania drewna” w kontekście oddziaływania zalesień na dobra materialne należy usunąć lub przereklamować zdanie. Trzebieże są jednym z zabiegów pielęgnacyjnych wykonywanych w drzewostanie. Zgodnie z Zasadami Hodowli Lasu wyróżnia się trzebież wczesną i trzebież późną. Poza trzebieżami są jeszcze zabiegi czyszczeń wczesnych i czyszczeń późnych. W nomenklaturze leśnej nie występuje sformułowanie „trzebieży kontrolowanej”. Należy pamiętać, że to jakie zabiegi pielęgnacyjne zostaną zastosowane w danym drzewostanie oraz to jaka będzie możliwa do pozyskania z nich masa drewna zostaje zawsze określona w Planach Urządzenia Lasu (dla lasów będących w zarządzie PGL LP) oraz w Uproszczonych Planach Urządzenia Lasu (dla lasów pozostałych własności).		sko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji. Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wskazane tutaj przykładowo oddziaływania związane z potencjalnym aspektem możliwości późniejszego pozyskiwania drewna z zalesionych obszarów może być lokalnie ważne, wpływu tego nie należy uznawać za znaczący, podanie tej informacji nie wpływa na końcowy wynik analiz Prognozy.
3.	29.07.2015 r.	Obszar dorzecza Pregoly (całe dorzecze)	Dyrekcja Gene- ralna Lasów Państwowych	Uwaga nr 7 Załącznik D. Dokumentacja metodyczna; D.4 Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji Rozdział 11 Zalesianie Zwracamy uwagę, że w całym rozdziale używa się nieprawidłowego sformułowania Planu Urządzenia Lasu, natomiast prawidłowe sformułowanie to Plan Urządzenia Lasu.	Wyjaśnienie treści Prognozy	Omyłkowe użycie terminu Plan Urządzenia Lasu zamiast Plan Urządzenia Lasu pozostaje bez wpływu na ostateczne wyniki Prognozy.
4.	29.07.2015 r.	Obszar dorzecza Pregoly (całe	Dyrekcja Gene- ralna Lasów Państwowych	Uwaga nr 2 Załącznik D. Dokumentacja metodyczna; D.4 Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji	Wyjaśnienie treści Prognozy	Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji.

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
		dorzecze)		<p>Rozdział 11 Zalesianie</p> <p>Podrozdział 11.2 Potencjalne oddziaływanie na środowisko w trakcie budowy/realizacji</p> <p>strona 116</p> <p>Treść uwagi – Prace zalesieniowe nie są prowadzone z wykorzystaniem placów budowy, placów składowania czy też w trakcie prowadzenia takich prac nie są wykonywane drogi dojazdowe (tymczasowe), w związku z powyższym sugerujemy usunięcie zdania „Zajęcie terenu pod place budowy, place składowania i drogi dojazdowe (tymczasowe)”</p> <p>Sugerujemy również usunięcie zdania „Wtórne pylenie na skutek odsłonięcia warstw sypkich (czasowe odsłonięcie pokrywy roślinnej)”. W przypadku prowadzenia prac zalesieniowych przygotowanie gleby wykonywane jest w zależności od wprowadzanych sadzonek (iglaste, liściaste) jedynie w pasy lub punktowo. W związku z powyższym zjawisko wtórnego pylenia raczej nie występuje.</p>		<p>Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wskazane tutaj przykładowo oddziaływania związane z placami budowy i wtórnym pyleniem faktycznie mogą nie być znaczące w większości przypadków prowadzenia zalesień, mogą jednak wystąpić w przypadku prac realizowanych na dużych odsłoniętych powierzchniach wymagających jednak organizacji miejsc składowania, bazy socjalnej dla pracowników, wytyczenia dróg tymczasowych, itp. Oddziaływań tych nie należy uznać za znaczące, podanie ich nie wpływa na końcowy wynik analiz Prognozy.</p>
5.	29.07.2015 r.	Obszar dorzecza Pregoly (całe dorzecze)	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	<p>Uwaga nr 3</p> <p>Załącznik D. Dokumentacja metodyczna; D.4 Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji</p> <p>Rozdział 11 Zalesianie</p> <p>Podrozdział 11.3 Potencjalne oddziaływanie na środowisko w trakcie eksploatacji/funkcjonowania</p> <p>11.3.5 Potencjalne oddziaływanie na powierzchnię ziemi i gleby</p>	Wyjaśnienie treści Prognozy	<p>Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji.</p> <p>Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wskazane tutaj przykładowo oddziaływania związane z potencjalnym nadmiernym zwarciem roślinności faktycznie mogą nie być znaczące w większości przypadków prowadzenia</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				<p>strona 117</p> <p>Treść uwagi – Sugerujemy usunięcie lub przeredagowanie drugiego zdania tj. „Nadmierne zwarcie roślinności może powodować ograniczenie naturalnych procesów dynamicznych, w tym tworzenie zbiorników retencyjnych”. Zdanie to jest nielogiczne, zbyt ogólne, dodatkowo nie wiadomo o jakich procesach dynamicznych jest mowa. Przede wszystkim nie zrozumiałą jest fakt w jaki sposób zwarcie roślinności (w przypadku wprowadzenia zalesień) miałyby mieć wpływ na zbiorniki retencyjne w podrozdziale poświęconym potencjalnemu oddziaływaniu zalesień na powierzchnie ziemi i gleby.</p>		<p>zalesień, mogą jednak wystąpić w niektórych przypadkach. Oddziaływań tych nie należy uznać za znaczące, podanie ich nie wpływa na końcowy wynik analiz Prognozy.</p>
6.	29.07.2015 r.	Obszar dorzecza Pregoly (całe dorzecze)	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	<p>Uwaga nr 5</p> <p>Zał. D.; D.4; Rozdz. 11 Zalesianie</p> <p>Podrozdz. 11.4; 11.4.1 str. 120</p> <p>Treść uwagi – Pierwszy pkt na str. 120. Zdanie „Projekt zalesienia musi uwzględniać charakter siedliska – skład gatunkowy nasadzeń powinien nawiązywać do naturalnego na danym terenie zbiorowiska leśnego (...)” wymaga przeredagowania. W przypadku zalesień prowadzonych na gruntach porolnych nie można mówić o wprowadzaniu nasadzeń na terenie zbiorowiska leśnego. Przede wszystkim należy pamiętać, że celem zalesień jest:</p> <p>a) Powiększ. obszarów leś. poprzez zalesianie.</p> <p>b) Utrzym. i wzmoc. ekolog. stabil. obszarów leśnych poprzez zmniejsz. fragmen. kompl. leśn.</p> <p>c) Zwięź. udziału lasów w glob. bilansie węgla.</p> <p>Wyżej wymienione cele zalesień można osiągnąć poprzez wprowadzenie składu gatunkowego zgodnego z Potencjalnym Typem Siedliskowym Lasu (określonym w ZHL). Potencjalny Typ Siedli-</p>	Wyjaśnienie treści Prognozy	<p>Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji.</p> <p>Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wskazane tutaj przykładowo zalecenie związane z koniecznością uwzględnienia w projekcie zalesienia charakteru siedliska jest niewątpliwie prawidłowe z przyrodniczego punktu widzenia. Użycie w tym przypadku innej specjalistycznej terminologii pozostaje bez wpływu na wyniki analiz Prognozy.</p>

Lp.	Data	Dorze- cze/ region/ zlewnia/	Składający wniosek/uwagę	Treść uwagi/wniosku	Sposób odniesienia	Wyjaśnienie merytoryczne
				skowy Lasu uwzględnia dopasowanie składu gatunkowego zgodnie z podziałem na krainy przyrodniczo-leśne oraz typy bonitacyjne gleby ornej.		
7.	29.07.2015 r.	Obszar dorzecza Pregoly (całe dorzecze)	Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych	<p>Uwaga nr 6</p> <p>Załącznik D. Dokumentacja metodyczna; D.4 Charakterystyka typowych przedsięwzięć, ich oddziaływań na środowisko oraz sposobów minimalizacji</p> <p>Rozdział 11 Zalesianie</p> <p>11.4.2 Środki i działania minimalizujące – Etap budowy/realizacji strona 120</p> <p>Treść uwagi – Dwa pierwsze punkty powinny zostać usunięte. W przypadku prowadzenia prac zalesieniowych nie występują place budowy oraz dojazdu do placu budowy.</p> <p>strona 121</p> <p>Treść uwagi – Drugi punkt oraz ostatni punkt należy usunąć. W przypadku prowadzenia prac zalesieniowych nie będzie występował sprzęt używany do prac budowlanych. W związku z powyższym nie będzie również potrzeby sporządzenia instrukcji „na wypadek uwolnienia jakiegóż zanieczyszczającej substancji lub odpadów do wody lub na brzeg rzeki.”</p>	Wyjaśnienie treści Prognozy	<p>Załącznik D.4. został opracowany przez ekspertów, którzy wskazali aspekty najbardziej typowe i istotne z punktu widzenia przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Omówiono oddziaływania prawdopodobne, co nie znaczy, że mogące wystąpić w każdym przypadku i w każdej lokalizacji.</p> <p>Wskazanie, bądź pominięcie pewnych aspektów na poziomie strategicznym nie oznacza, że będą one pomijane podczas indywidualnej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko. Wskazane tutaj przykładowo oddziaływania związane z placami budowy i wtórnym pyleniem faktycznie mogą nie być znaczące w większości przypadków prowadzenia zalesień, mogą jednak wystąpić w przypadku prac realizowanych na dużych odsłoniętych powierzchniach wymagających jednak organizacji miejsc składowania, bazy socjalnej dla pracowników, wytyczenia dróg tymczasowych, czy użycia ciężkiego sprzętu. Oddziaływań tych nie należy uznać za znaczące, podanie ich nie wpływa na końcowy wynik analiz Prognozy.</p>